

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

SMART CITY

Město Litomyšl

2023 -2027

Červen 2023

Obsah

1. ÚVODNÍ ČÁST.....	3
2. ANALYTICKÁ ČÁST	4
2.1 Demografická charakteristika obyvatel.....	4
2.2 Rozpočet města	4
2.3 Lokální ekonomika	5
2.4 Školství	5
2.5 Zdravotnictví a sociální služby	6
2.6 Životní prostředí, technická infrastruktura a nakládání s odpady.....	7
2.7 Meziobecní spolupráce	9
2.8 Současný popis potřeb	9
2.9 SWOT analýzy.....	12
2.10 Prognóza dalšího vývoje	16
3. STRATEGICKÁ ČÁST.....	17
3.1. Oblast Dobré vládnutí („good government“).....	18
3.2 Oblast Financování SMART.....	23
3.3 Oblast Doprava a mobilita	27
4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	33
4.1 AKČNÍ PLÁN SMART 2023+.....	34
5 POSTUP TVORBY STRATEGIE	51

1. ÚVODNÍ ČÁST

Stručný popis města

Litomyšl je historické město nacházející se ve svitavském okrese v Pardubickém kraji a žije v něm téměř 10 tisíc obyvatel. Rozléhá se na přibližně 34 kilometrech čtverečních, a kromě města samotného pod Litomyšl spadají i integrované obce Kornice, Nová Ves u Litomyšle, Pazucha, Pohodlí a Suchá.

Litomyšl se stala městem za vlády krále Přemysla Otakara II. v roce 1259 a znakem se stala premonstrátská lilie podle řádu, který zde působil. Litomyšl je známá kvalitní historickou i soudobou architekturou a dlouhodobou snahou o budování moderních, funkčních budov a veřejných prostranství.

Na území města hospodaří celkem 4055 domácností. Stojí zde 2186 domů a 4671 bytů, drtivá většina z nich je trvale obydlena. Soukromí investoři připravují bytové domy v ulici Havlíčkova Zelená alej, u nemocnice a v plánu jsou další. Radnice plánuje (v případné spolupráci s developery) výstavbu rodinných domů ve třech lokalitách: na Lánech – Babce, za Husovou čtvrtí a Na Prokopu. Město Litomyšl má ve svém majetku dva domy zvláštního určení (dříve dům s pečovatelskou službou) a také disponuje celkem 317 městskými byty.

Historické jádro Litomyšle je památkově chráněno od roku 1950 a o pět let později byla vyhlášena městská památková rezervace. Areál renesančního zámku, v němž se již od roku 1949 koná věhlasný Národní hudební festival Smetanova Litomyšl, je od roku 1999 zapsán v Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. V posledních letech se město zviditelnilo především množstvím citlivých rekonstrukcí, obnovou veřejných prostranství, výstavbou nových staveb a revitalizací zámeckého návrší. Městu se podařilo skloubit moderní architekturu s historickou výstavbou ve městě a často je označována za „hlavní město moderní architektury“ nebo „moderní historické město“.

Město Litomyšl má zpracovaný rozvojový dokument STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA LITOMYŠL na období 2022-2030, který byl pro tvorbu této koncepce významně použit především z důvodu jeho aktuálnosti. V tomto dokumentu je dostupná podrobná analýza všech oblastí města.

Odkaz: [Město Litomyšl - Strategický plán rozvoje města Litomyšl \(litomysl.cz\)](https://www.litomysl.cz)

Důvodem pro vznik této strategie je snaha nastavit „chytrá“ řešení s ohledem na potřeby města. Chytrá řešení mohou generovat ekonomické úspory, zlepšit konkurenceschopnost území a tím vytvoří dobré podmínky pro život občanů města Litomyšle.

Pro tvorbu strategie byly vybrány klíčové oblasti zájmu:

- Financování SMART
- Dobré vládnutí („good government“)
- Doprava a mobilita

2. ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Demografická charakteristika obyvatel

Ke dni 26.3.2021 (den rozhodný pro Sčítání lidu, domů a bytů 2021) žilo v Litomyšli celkem 10 027 obyvatel. Z celkového počtu se jedná o 49 % mužů a o 51 % žen. Dle věkové struktury se jedná o 1568 obyvatel ve věku 0-14 let, 6 234 obyvatel ve věku 15-64 let a 2 225 obyvatel ve věku 65 a více let. Průměrný věk obyvatel města je 43,6 let, což je mírně nad republikovým průměrem (42,7). Počet vysokoškolsky vzdělaných přesáhl 18 %. Obyvatelé s cizí státní příslušností se na celkovém počtu obyvatel podíleli téměř 6 % a jednalo se o cizince s trvalým, nebo přechodným pobytem nad 90 dnů. Ve více než polovině případů se jednalo o obyvatele ukrajinské národnosti. Oproti cenzu žije v současné době na území Litomyšle větší procento ukrajinských občanů, a to v souvislosti s probíhajícím konfliktem na Ukrajině. (Zdroj: Český statistický úřad, veřejná databáze).

K 31.12.2021 žilo v Litomyšli 9914 obyvatel s trvalým i dlouhodobým pobytem, bez ohledu na státní občanství. (Zdroj: Český statistický úřad, veřejná databáze).

K 1.1.2023 žilo v Litomyšli celkem **9567 obyvatel**. Z toho muži do 15 let (717), muži nad 15 let (3870), ženy do 15 let (687) a ženy nad 15 let (4293).

2.2 Rozpočet města

Město Litomyšl hospodařilo v roce 2022 podle schváleného rozpočtu v objemu 368 mil. Kč. Celkové skutečné výdaje rozpočtu města za rok 2022 dosáhly 404 mil. Kč, z toho téměř 130 mil. Kč byly investiční výdaje.

V roce 2023 město pracuje s upraveným rozpočtem ve výši 455 mil. Kč a investicemi 89 mil. Kč.

Průměrné plánované výdaje rozpočtu města za předešlých pět let činí 322 mil. Kč, skutečnost dosáhla v průměru 342 mil. Kč. Objem mandatorních výdajů města se pohyboval kolem 200 mil. Kč, v posledním roce došlo k navýšení v návaznosti na růst cen energií.

Některé investiční výdaje města byly v minulosti financovány z úvěrových zdrojů, z nichž zbývá na začátku roku 2023 splatit 112 mil. Kč a roční splátka v roce 2023 bude 18 mil. Kč.

Město má aktuálně odloženy finanční prostředky ve výši 100 mil. Kč mimo rozpočet města, finanční prostředky jsou odkládány s vizí stavby nového domova pro seniory. Další rezervu máme aktuálně v rozpočtu ve výši 20 mil. Kč na financování investic, které ještě nejsou v rozpočtu uvedeny jmenovitě. Předpokládá se zapojení této rezervy podle aktuálních potřeb v průběhu roku.

Rozpočet na rok 2023 byl schválen na jednání zastupitelstva města dne 8. 12. 2022, č. usnesení 183/22.

Přehled plnění rozpočtu dle skutečnosti za roky 2018-2022 (v tis. Kč)

	2018 =	2019 =	2020 =	2021 =	2022 =	Průměrné plnění rozpočtu
příjmy	307 867	341 496	367 269	355 418	439 323	362 275
výdaje	331 099	346 788	316 997	309 811	404 689	341 877
z toho						
neinvestiční výdaje	266 830	283 098	273 175	247 364	274 862	269 066
investiční výdaje	64 269	63 690	43 822	62 447	129 827	72 811

2.3 Lokální ekonomika

Litomyšl se dlouhodobě řadí k místům s podprůměrnou nezaměstnaností. K 18. 5. 2022 nezaměstnanost v Litomyšli dosahovala 1,7 %, což je hluboko pod republikovým (3,73%), krajským (2,37%) i okresním (2,25 %) průměrem. K tomuto datu bylo v evidenci uchazečů o zaměstnání v Litomyšli registrováno celkem 94 osob, z čehož 51 bylo žen. V evidenci úřadu práce bylo k tomuto datu na 443 volných pracovních míst. V posledních 30 letech došlo k výrazné proměně ekonomické struktury. Ve městě, původně s velkým podílem zaměstnanosti v zemědělství a ve státních podnicích, došlo k rozvoji malého a středního podnikání. V Litomyšli bylo v roce 2020 registrováno na 2846 podnikatelských subjektů, početně převládají fyzické osoby podnikající, kterých je ve městě 2166. Právnických osob je zde registrováno celkem 670 a nejčastěji se jedná o obchodní společnosti. Početně nejvíce ekonomických subjektů se věnuje velkoobchodu, maloobchodu, opravám a údržbě motorových vozidel, celkem 21 %. Dalších 14 % ekonomických subjektů podniká v oblasti průmyslu, 12% vědecké, profesní a technické činnosti. Významný podíl ekonomických subjektů se věnuje také stavebnictví (10 %), ubytování, stravování a pohostinství (6%), nemovitostem (6%) ostatní odvětví jsou zastoupena nižším procentuálním podílem. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele (podnikatelské subjekty zaměstnávající více než 100 osob) v Litomyšli patří: SAINT-GOBAIN ADFORS CZ s.r.o., Nemocnice Pardubického kraje, a.s. – Nemocnice Litomyšl, Umdasch Story Design a.s., T&T – trade Holding s.r.o., MACH DRŮBEŽ a.s., H. R. G. spol. s r.o., CIMBRIA HMD, s.r.o., město Litomyšl, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl.

2.4 Školství

Školství a vzdělávání má ve městě staletou tradici. V Litomyšli se nachází všechny stupně vzdělávání, od předškolkových dětských skupin až po vysokou školu. Město samotné zřizuje mateřské a základní školy, základní uměleckou školu a středisko volného času. Pardubický kraj je zřizovatelem speciální základní školy, středních škol a vyšší odborné školy. Ve městě také působí soukromá základní a střední škola a Univerzita Pardubice. Městská knihovna Litomyšl také ve spolupráci s Univerzitou Pardubice pořádá pro seniory univerzitu třetího věku. Dalších 6 středních škol je v dojezdové vzdálenosti do 30 minut.

Grafické znázornění dat v oblasti školství:

2.5 Zdravotnictví a sociální služby

Sociální služby

Vzhledem ke stárnutí populace, rozvírajícím se nůžkám mezi chudými a bohatými či k problémům s neschopností/nemožností zvládnout svou životní situaci vlastními silami, je třeba předpokládat nárůst zájmu o sociální služby a mít koncepční řešení této oblasti. V Litomyšli fungují desítky poskytovatelů sociálních služeb, například Centrum sociální pomoci města Litomyšl, Farní charita Litomyšl, Středisko sociálních služeb Salvia, Občanské sdružení Naděje, Ruka pro život. V oblasti pomoci druhým se město angažuje i různé spolky, nadace a organizace i jednotlivci, kteří při různých příležitostech vybírají finanční prostředky a ty poté předávají konkrétním potřebným občanům z Litomyšle i nejbližšího okolí. Litomyšl má ve srovnání s ostatními městy Pardubického kraje jeden z nejnižších podílů osob v exekuci i nezaměstnanost.

Grafické znázornění dat v oblasti sociální:

Zdravotnictví

V oblasti zdravotnictví v Litomyšli působí několik poskytovatelů léčebné péče. Tím největším je Litomyšlská nemocnice, která je součástí akciové společnosti Nemocnice Pardubického kraje. V současné době má nemocnice 250 lůžek, ročně ošetří přes 266 tisíc pacientů a její zaměstnanci provádí téměř 4 tisíce plánovaných a neplánovaných operací.

V oblasti léčebné péče pak dále působí Charitní ošetrovatelská služba a Mobilní hospicová péče poskytované Farní charitou Litomyšl či Bílá Holubice. Zdravotní péči poskytují dále různé specializované ordinace. Pokud se odborné pracoviště nevyskytuje v Litomyšli, většinou je v dojezdové vzdálenosti 50 km (Svitavy, Ústí nad Orlicí, Chrudim, Pardubice).

Město již několik let zřizuje Nadační fond pro rozvoj zdravotnictví Litomyšlska, který nákupy chybějícího vybavení a dalšími příspěvky pomáhá udržovat a zlepšovat kvalitu léčebné péče v regionu. Všeobecně nedostatečná kapacita lékařů a středního zdravotnického personálu znamená, že obyvatelé Litomyšle často využívají zdravotních ambulancí v okolí, stejně tak obyvatelé okolních měst a obcí využívají ambulanci v Litomyšli.

Grafické znázornění dat v oblasti zdravotnictví:

2.6 Životní prostředí, technická infrastruktura a nakládání s odpady

Životní prostředí

Průměrná nadmořská výška města je 330 m n.m. Hydrogeologicky území spadá pod Vysokomýtskou synklinálu, kvalitní zdroje podzemní vody. Průměrná roční teplota v roce 2020 činila 7,9°C. Průměrné množství srážek dosahuje 704 mm ročně. Emise škodlivých látek do ovzduší kopírují v Litomyšli a okolí vývoj v této oblasti v Pardubickém kraji i celé ČR. Vysoká bonita půdy v okolí města. Převažuje zemědělská půda s vysokým podílem orné půdy a minimálním podílem luk. Území je poměrně odlesněné vlivem intenzivní zemědělské výroby. Lesy pokrývají jen ojedinělé plochy v širším okolí, přibližně 2 000 ha v majetku města Litomyšl. Aktuální stav krajinné zeleně je důsledkem jednak dlouhodobě intenzivního zemědělského využívání území, jednak negativních zásahů v krajině v posledních padesáti letech, které se mj. projevíly úbytkem rozptýlené zeleně.

Ve městě se nachází několik parků s rozličnou zelení. Hlavním zdrojem hlukového znečištění je v současné době silnice I/35 protínající město. Další vzrůstajícím znečištěním je tzv. světelný smog, který pochází nejen od veřejného osvětlení, ale i od nasvícení památek.

Grafické znázornění dat v oblasti životního prostředí:

Technická infrastruktura a nakládání s odpady

Na vodovodní řad je napojeno téměř 100 % obyvatelstva a ostatních odběratelů, výhradně individuální zásobování z vrtů nebo studen jsou jednotky případů, někteří odběratelé využívají současně vodu z vlastních zdrojů pro závlahu nebo jako užitkovou.

Odpadní vody z území města odvádí historická kanalizace, která byla postupně budovaná od konce 19. stol. Odpadní vody z města a značná část vod srážkových jsou gravitačně odváděny na čistírnu odpadních vod. Na veřejnou kanalizaci je napojeno téměř 98 % objektů.

Distributorem elektřiny pro Litomyšl je ČEZ Distribuce, a.s. Litomyšl je zásobována zemním plynem ze stávajícího vysokotlakého plynovodu DN 500 Litomyšl – Pardubice.

V Litomyšli funguje 8 plynových kotlen s charakterem centrálního zásobování teplem. Z těchto kotlen je zásobováno cca 680 bytů. V menší míře jsou v Litomyšli využívány obnovitelné zdroje v podobě biomasy (zejména dřevo a dřevní štěpka) a sluneční energie (fotovoltaické výroby).

Technické služby ve městě zajišťuje zejména společnost Městské služby Litomyšl s.r.o (od 1.7.2010). Společnost zajišťuje pro město Litomyšl údržbu místních komunikací, chodníků, mostů a lávek, údržbu dopravního značení, dopravní mechanizační činnost, údržbu zeleně, veřejného osvětlení, hřbitova a evidence hrobů, evidence budov, agendu nájemného a služeb souvisejících s užíváním bytů a nebytových prostor, správu, provoz a údržbu veškerých sportovišť včetně dětských hřišť, zajišťování kulturních, společenských a sportovních akcí. Ve městě se nachází 55 stanovišť s kontejnery na sběr tříděného odpadu (plasty, papír, sklo a ve vybraných lokalitách také kovové obaly, textil, oleje či elektrospotřebiče).

Grafické znázornění dat v oblasti technické infrastruktury a nakládání s odpady:

2.7 Meziobecní spolupráce

Město Litomyšl spolupracuje s **Místní akční skupinou Litomyšlsko o.p.s.**, která již od roku 2007 podporuje rozvoj regionu. Město Litomyšl je častým žadatelem o dotační prostředky.

Dále je město členem DSO **Mikroregionu Litomyšlsko**, kdy je společným cílem obcí realizace strategického plánu trvale udržitelného rozvoje regionu svazku obcí a dalších aktivit v oblasti ekonomického rozvoje, rozvoje venkova, kvality života, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu, propagace regionu a vytváření příznivých vnitřních a vnějších vztahů schválených orgány svazku obcí.

Litomyšl také spolupracuje s těmito partnerskými městy: Roden (Nizozemsko), San Polo d'Enza (Itálie) a Levoča (Slovensko). Spolupráci zajišťuje na základě dotace z rozpočtu města Europe Club Litomyšl a odehrává se většinou na úrovni spolků.

2.8 Současný popis potřeb

V letech 2022-2030 se samospráva města zavázala řešit tyto definované potřeby napříč všemi oblastmi rozvoje:

- Podpořit výstavbu startovacích bytů pro mladé rodiny a novou výstavbu bytů a domů všeobecně, nájemních i do osobního vlastnictví.
- Vytvořit nejlepší podmínky pro spokojený život občanů a tím zamezit jejich odchodu z Litomyšle.
- Podpořit péči o seniory a hendikepované.
- Zajistit nový domov pro seniory s využitím všech možností k získání finančního příspěvku od státu nebo Evropské unie.
- Usilovat o další rozvoj nemocnice v Litomyšli nejen pomocí nadačního fondu, ale i nabídkou bydlení pro lékaře a zdravotnický personál.
- Podporovat moderní přípravu dětí pro jejich současný a budoucí život.
- Podporovat další vzdělávání pedagogů a aktivitu studentů a mladých lidí.
- Zajistit aktualizaci koncepčního materiálu ve vztahu k efektivní, moderní a přátelské samosprávě.

- Omezit byrokracii, přechod na oboustrannou on-line komunikaci MěÚ x klient/občan.
- Otevřeně komunikovat s občany města pro zajištění včasných informací o připravovaných projektech a plánech vedení města.
- Nabízet veřejnosti efektivní nástroje demokracie pro možnost přímé participace na správě věcí veřejných.
- Zajistit zdravé finanční řízení rozpočtu města s cílem krytí výdajů dostatečnými příjmy.
- Podporovat tradiční a nové kulturní občanské a spolkové aktivity ve městě Litomyšl a v integrovaných obcích.
- Nadále podporovat cílý turistický ruch ve městě ve spolupráci se zainteresovanými subjekty.
- Zajistit přípravu a následnou výstavbu cyklostezek.
- Podporovat sport a volnočasové vyžití dětí a mládeže.
- Podporovat iniciativu státu a kraje na opravu přetížených komunikací ve městě a okolí.
- Podporovat výstavbu dálnic D35 s úpravami co nejlepšími pro Litomyšljejí občany.
- Podpořit výstavbu nových parkovacích míst, v závislosti na ekonomických možnostech města nechat vybudovat záchytné parkování v blízkosti centra města.
- Realizovat opatření pro zadržování vody v krajině a její hospodárnější využívání.
- Pokračovat v péči o městskou zeleň a připravit projekt na výsadbu a údržbu alejí.
- Zajistit dostatečnou opravu a údržbu majetku města, včetně co nejnižších nákladů na provoz a energie.
- Nadále usilovat o sdružené financování ze zdrojů Evropské unie, státu, Pardubického kraje a rozpočtu města u nových stavebních projektů.

Konkrétní potřeby se zaměřením na ke zvoleným tematickým oblastem:

• Oblast Financování SMART

- ✓ Dodržovat principy zdravého finančního řízení, včetně zefektivnění stávajícího systému.
- ✓ Aktivně vyhledávat dotační příležitosti a zpracovávat projekty pro získávání dotací.
- ✓ Vyhledávat nové zdroje pro navýšení příjmů obecního rozpočtu.
- ✓ Partnerství veřejného a soukromého sektoru - PPP projekty.
- ✓ Vyhledávat optimální rozvržení činností mezi město a jím zřízené nebo založené organizace s ohledem na hospodárné využití majetku.
- ✓ Odkládat finance z úsekového měření na vybudování nového domova pro seniory.

• Oblast Dobré vládnutí („good government“)

- ✓ Zlepšíme kvalitu řízení městského úřadu (projektová řízení, zápisy z porad, kontrola úkolů aj.).
- ✓ Budeme vytvářet rozpočet města s vysokým důrazem na investice a opravy majetku a modernizaci úřadu.

- ✓ Omezíme zbytečnou byrokracii na městském úřadě.
- ✓ Nabídneme možnosti elektronické komunikace.
- ✓ Budeme pokračovat v projektu participativního rozpočtu a dalších iniciativách, které zapojí veřejnost do správy města.
- ✓ Zajistíme kvalitní vzdělávání zaměstnanců městského úřadu.
- ✓ Zefektivníme a digitalizujeme poskytování služeb.
- ✓ Rekonstrukce a modernizace budovměstského úřadu.
- ✓ Vytvoříme vizuální identitu města a budeme ji používat ve všech komunikačních kanálech města.
- ✓ Zprovozníme portál občana a další e-slужby.
- ✓ Zlepšíme spolupráci s místními komunitami a organizacemi při informování veřejnosti.
- ✓ Sjednotíme FB profily a komunikaci na sociálních sítích.
- ✓ Pokračovat v transparentnosti a otevřenosti.
- ✓ Otestujeme benchmarkem připravenost města na Smart City.
- ✓ Budeme i nadále podporovat participaci veřejnosti při rozhodování.
- ✓ Zajistíme sběr a poskytování open dat odborníkům i veřejnosti.
- ✓ Zveřejnění soupisu aktuálních projektů pro veřejnost na webu města.
- ✓ Propojení konceptu Smart city do dalších oblastí strategického plánu.
- ✓ Využívání moderních technologií a dat při správě města.
- ✓ Zavedeme systém pro řízení projektů.
- ✓ Podpoříme fotovoltiku na městských budovách.
- ✓ Umožníme výstavbu metropolitní optické sítě.

• **Oblast Doprava a mobilita**

- ✓ Podpoříme urychlenou výstavbu dálnice D35 a připravíme koncepci dopravy na stávající silnici I/35 po výstavbě dálnice.
- ✓ Zajistíme dostatečné podmínky pro alternativní způsoby dopravy.
- ✓ Vytvoření kvalitní koncepce parkování a realizace konkrétních opatření.
- ✓ Budeme pokračovat ve zklidňování dopravy ve vybraných lokalitách s převážně obytnou zástavbou.
- ✓ Pokročíme s přípravou projektů na opravy a budování infrastruktur a výkup pozemků.
- ✓ Podpoříme osvětu v oblasti udržitelné mobility (pěší, cyklo, MHD, vlaky) – nabíječky, stojany, opravy komunikací, propojky, cyklopruhy.
- ✓ Zajistíme projektovou přípravu na plánované projekty.
- ✓ Budeme se snažit o vybudování podzemního parkování tam, kde je to možné.

2.9 SWOT analýzy

V čem je Litomyšl silná a co ji naopak může ohrozit?

Litomyšl je městem vzdělání, kultury, městem historickým i moderním. Je kvalitním místem pro život občanů v bezpečí, s nabídkou širokého spektra kvalitních služeb. Je známé kvalitním urbanismem a kvalitními veřejnými prostory. Právě jeho přístup k architektuře se stal vzorem pro mnoho ostatních měst. V oblasti sociální péče funguje ve městě velmi dobře komunitní sounáležitost, spolupráce mezi poskytovateli a na sociální služby také navazují fungující aktivity, např. služby, které poskytuje Rodinné centrum Litomyšl, uznávání zaměstnavatelé pro osoby se zdravotním postižením, spolky, dobrovolníci apod. Ve městě je bohatá nabídka komerčních služeb, a to především individuální potřeby. Litomyšl nabízí také mnoho služeb v oblasti zábavy a kultury a také nabídka provozoven v oblasti gastronomie a ubytování je nadstandardně široká. Z hlediska bezpečnosti je Litomyšl klidné město s nízkým indexem a klesající mírou kriminality. Velmi je tak kvitováno zřízení městské policie s odpovídajícím počtem strážníků a nepřetržitou službou. Ziskové, úspěšné firmy se silným vztahem k městu, spolupráce mezi místními firmami a sociální složení obyvatelstva je možné definovat jako jedny z faktorů nízké nezaměstnanosti.

Silnou stránkou je také vzdělanost obyvatel města, tradice vzdělání ve městě, zájem ze strany veřejnosti o diskuse, debaty, konference a dostatečná síť a kapacita mateřských i základních škol. Ohledně vedení města je významným faktorem kontinuita (návaznost na činnost předcházejících zastupitelstev a pokračování v započatých projektech), široká spolupráce v rámci zastupitelstva a také zapojení veřejnosti do rozhodování o veřejných otázkách. Pro komunikaci s veřejností město nabízí a využívá široký záběr komunikačních kanálů. Město má zkušenosti a je úspěšné v čerpání prostředků z různých dotačních zdrojů. Úspěšné jsou projekty ve školství, na obnovu památek, na rekonstrukci a vybavení sportovních objektů, na protipovodňová opatření apod. Pospolitosť, občanská aktivita, zdravý patriotismus a sounáležitost místních s městem přispívá na území Litomyšle rozvoji bohaté spolkové činnosti, a to nejen v oblasti kultury a sportu, ale i v mnoha dalších odvětvích.

Ve městě je velké množství historických památek a objektů vhodných pro pořádání kulturních akcí, od historických po moderní budovy. K setkávání a občanské pospolitosti přispívají i kvalitní veřejné prostory. Nabídka kulturních aktivit je opravdu pestrá. Jedná se o široké možnosti akcí, festivalů, slavností apod. Právě kulturní akce zvyšují prestiž a dobrou reklamu města a turismus zvyšuje kvalitu a množství služeb. Město je udržované a vznikají nové pracovní příležitosti. Na území města je také pestrá sportovní infrastruktura a s tím související nabídka sportovních aktivit. Nachází se zde velký počet sportovních klubů a organizací nabízejících své aktivity. Zavedený systém sběru odpadů, odpovědnost občanů za dobrovolné třídění, kvalitní činnost Městských služeb Litomyšl s.r.o. vede k poměrně vysoké spokojenosti obyvatel s údržbou a čistotou veřejných prostranství.

Hrozbou pro město a strategické plánování pak zůstává stále trvající riziko nepředvídatelné situace s koronavirovou epidemií, které může opětovně omezit mimo jiné i nabídku služeb, nabídku pracovních míst a turismus. Prvky nestability, nejistoty, drobných konfliktů a hrozeb, může přinést do Litomyšle i globalizace, propojení pomocí sociálních sítí a internetu, změna klimatu (sucha, přívalové deště a bleskové povodně), ale také migrace navazující nejen na válku na území Ukrajiny. Hrozbou zůstává i možné zachování průtahu I/35 po výstavbě dálnice D35 bez změn a bez realizování revitalizace území, nebo výrazné opoždění realizace D35 kolem města po zprovoznění dálnice před Vysoké Mýto. Velká obava také souvisí se snižováním lůžkové péče Litomyšlské nemocnice, a.s., spočívající v přesouvání oddělení do jiných měst. Důvodem je nedostatek zdravotnického personálu.

Problémem může být i odchod mladší generace mimo Litomyšl z důvodu nedostatku bytů a pozemků pro individuální výstavbu nebo nižší porodnost a s tím související stárnutí obyvatelstva.

V oblasti vzdělávání je hrozbou nedostatek kvalitních lidských zdrojů – nekvalitní pedagogové mohou snížit standard v poskytovaném vzdělání žákům a studentům ve městě. Z hlediska zajištění efektivního vedení města hrozí únava některých úředníků vedoucí k omezení dostatečné a přívětivé komunikace s veřejností. Současná ekonomická situace a z ní vycházející vysoká inflace může mít negativní vliv na znehodnocení volných finančních prostředků města, které jsou určeny na budoucí stavbu nového domova pro seniory nebo i další projekty. Nedostatek vlastních finančních zdrojů spolu se snižováním příjmů ze státního rozpočtu a snižující se příspěvky na státní správu ztěžují podmínky pro zajištění efektivního vedení města a zejména pro zajištění dostatečné péče o majetek města (opravy, úpravy).

SWOT analýzy se zaměřením na ke zvoleným tematickým oblastem

• Oblast Financování SMART

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<i>Dlouhodobá snaha o vyrovnaný rozpočet. Úvěry jsou čerpány na projekty zvyšující občanskou vybavenost. Dominantní výdaje na investice a opravy. Relativně vyšší výběr z daní a pokut. Dlouhodobé ziskové hospodaření městských lesů.</i>	<i>Relativně vyšší zadluženost města. Město vlastní řadu budov a dalšího majetku, na jehož opravy nemá adekvátní finanční prostředky. Zvyšování mandatorních výdajů.</i>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<i>Možnost získání dotací na plánované investice. Investice do nemovitostí a jejich komerční pronajímání. Zvýšení nájemného v městských budovách, prodej části nepotřebného majetku. Rozpočtové škrty v oblastech, které nejsou prioritní.</i>	<i>Nedostatek vlastních financí při realizaci velkých investičních projektů. Další zadlužení města kvůli výstavbě domova pro seniory. Inflace. Snížení příjmů.</i>

• Oblast Dobré vládnutí („good government“)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<i>Již započaté projekty a chuť většiny společnosti k digitalizaci a využívání moderních technologií. Vyhledávání možných kroků ke zlepšení. Litomyšlské firmy, které pracují s moderními technologiemi a s nimiž může město spolupracovat</i>	<i>Nízká chuť k zavádění změn a změně myšlení u některých institucí a zaměstnanců úřadu. Nedostatečná vlastní ICT infrastruktura na území města. Nejasné vize a cíle v této oblasti formálně schválené ze strany vedení města. Neexistence systémového sběru a využívání dat, neexistence publikování open dat. Nedostatečné personální zajištění pro monitoring a vyhodnocování výsledků projektů</i>
<i>Nové funkční webové stránky s funkcemi pro lepší informovanost občanů. Zlepšování služeb na základě zpětné vazby od občanů a její aktivní vyhledávání. Zájem občanů o dění ve městě. Funkční městský zpravodaj. Nákup přes e-aukce. Kontinuita ve vedení města. Nový strategický plán a akční plán</i>	<i>Včasná komunikace uvnitř městských organizací o chystaných akcích. Nevyužívání některých komunikačních kanálů (rozhlas, ...). Město nemá ustanovenou vizuální identitu. Dualita komunikace směrem k občanům a směrem k turistů</i>
<i>Zapojení veřejnosti do rozhodování o veřejných otázkách a kontrola veřejných výdajů. Informování občanů o záměrech radnice. Již funkční „smart“ řešení digitalizace – rezervační systém, zaslání novinek do mailu, chytrá křižovatka. Kontinuita ve vedení města. Nový strategický plán a akční plán</i>	<i>Relativně vysoké zadlužení města. Byrokracie. Chybějící portál občana a další elektronické služby eGovernmentu</i>

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<i>Podpora státu v zavádění konceptů Smart City. Spolupráce s místními podnikateli a společnostmi v oblasti open dat. Přípravované evropské a státní dotační tituly v oblasti chytrých řešení, úspor v energetice a dalších nákladech, modrozelené infrastruktury, udržitelné mobility</i>	<i>Citlivost dat a práce s nimi, ochrana dat. Politická podpora v průběhu dalších volebních období. Rozhodování o realizacích projektů bez přihlídnutí k principům Smart City</i>
<i>Nabídnutí dalších možností on-line komunikace. Aktivnější informování o chystaných projektech prostřednictvím veřejných setkání pro občany. Častější průzkumy spokojenosti a sběr zpětné vazby.</i>	<i>Neochota zaměstnanců města prezentovat svou práci a informovat veřejnost v souladu s požadavky 21. století. Nedostatek lidských zdrojů. Ztráta důvěry zapříčiněná neochotou naslouchat veřejnosti</i>
<i>Zpracovávání požadavků občanů do praxe. Větší míra digitalizace a elektronizace služeb. Ještě lepší informovanost a participace veřejnosti – častější dotazníková šetření, veřejná projednávání. Vytvoření portálu občana</i>	<i>Přijímání dotací na projekty za každou cenu. Konzervativní přístup zaměstnanců města ke změnám a fungování úřadu v 21. století. Zvyšování mandatorních výdajů. Nedostatek financí na investice a opravy majetku.</i>

• **Oblast Doprava a mobilita**

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<i>Hustá komunikační síť. Snaha o povolování smíšených stezek pro chodce a cyklisty v rámci stávajících místních komunikací. Příprava projektů na propojení cyklostezkami na okolní obce (Osík, Strakov, Cerekvice, Němčice aj.) pro budoucí možné dotace. Dostatek dat pro plánování do opravy z radarů</i>	<i>Nadměrná dopravní zatíženost (zejména I/35). Nedostatek parkovacích míst i v centru města, chybějící parkovací domy. Nedostatečná infrastruktura pro cyklisty, velmi těžký výkup pozemků pro cyklostezky. Nedostatek financí na opravy komunikací a budování parkovišť. Nedostatek odborných profesí (projektanti) a jejich chybovost v projektech. Zdlouhavé plánování a schvalování. Špatný technický stav obou nadchodů nad I/35. Není kapacitní napojení na železniční síť</i>
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<i>Zřízení klidové zóny na Smetanově náměstí. Zklidnění průtahu I/35 po výstavbě D35, včetně využití k parkování a vedení cyklistické dopravy. Výstavba parkovacích domů a záchytných parkovišť. Propojení cyklostezkami s okolními obcemi (Strakov, Osík, Němčice, Cerekvice apod.). Drobnými úpravami zvětšit kapacitu parkovacích ploch.</i>	<i>Nárůst dopravy i nehodovosti. V případě opoždění výstavby D35 kolem Litomyšle bude dálniční doprava svedena na stávající průtah I/35. Stavební uspořádání, zejména v centru. Vytížení I/35. Minimální snaha zavádění nových poznatků v oblasti zklidňování dopravy. Výrazné omezení dotačních titulů státu v závislosti na aktuální ekonomické situaci ČR (zadlužení, inflace).</i>

2.10 Prognóza dalšího vývoje

Prostřednictvím řešení definovaných problémů bude snahou, aby se Litomyšl v dalších letech stala:

- Městem **bezpečným**, nabízejícím občanům **bohaté kulturní i sportovní vyžití**.
- Městem **vzdělání**, podporující **kvalitní školství** a další vzdělávání pedagogů, poskytující **volnočasové aktivity** nejenom pro děti.
- Městem, v němž i nadále bude kladen důraz na maximální **kvalitu veřejných prostranství**, architekturu veřejných i soukromých staveb, **urbanismus**, omezení reklamního smogu a posilování modrozelené infrastruktury.
- Městem podporujícím **výstavbu nového bydlení se silným segmentem sociálních služeb** a kvalitním zdravotnictvím
- Městem, kam se **mladí lidé rádi vrací zakládat rodiny**, jež poskytuje **kvalitní služby** a **dobře se v něm žije** lidem **všech** věkových kategorií.
- Městem nabízejícím živnostníkům, podnikatelům i firmám kvalitní **zázemí pro jejich rozvoj**.
- Městem, jež dbá na **udržitelný rozvoj**, zdravější a **ekologičtější budoucnost** jako **reakci na klimatické změny**.
- Městem podporujícím **udržitelnou mobilitu** a **investujícím do kvalitnější infrastruktury** pro všechny zdejší druhy dopravy.
- Městem, jež pravidelně vynakládá **značné finanční prostředky** nejenom na **opravy a rekonstrukce** komunikací, ale i na opravy dalšího městského majetku.
- Městem stavěným na **participaci obyvatel, spolupráci**, dávající prostor k **iniciativě lidem**, organizacím i podnikatelům a firmám.
- Městem **otevřené komunikace** s občany, které je **efektivně** spravované s co nejnižší mírou byrokracie.
- Městem **řízeným na základě dat**, s využitím moderních technologií, ale při zachování „**zdravého selského rozumu**“.
- Městem s vysokou politickou kulturou, maximální shodou napříč politickým spektrem, **vedeným v konsensu a kontinuitě**.
- Městem **inspirujícím** se nejlepšími příklady v ČR i zahraničí, zároveň městem **inspirujícím** ostatní.
- Městem rozvíjejícím odkaz nejslavnějšího rodáka Bedřicha Smetany a **kulturního dědictví**.

K dosažení stanovených cílů pomůže městu nastavený proces strategického plánování, který je aktuálně aplikovaný a zahrnuje tvorbu akčních ročních plánů, vyhodnocení realizace strategie. Tvorba SMART dokumentu pomůže oblasti rozvoje chytre propojit a nalézt vhodná a aplikovatelná řešení.

3. STRATEGICKÁ ČÁST

Město Litomyšl vychází při tvorbě strategické části dokumentu z aktuální verze Strategického plánu rozvoje města pro období 2022-2030, který byl schválen zastupitelstvem města v červnu 2022. Strategický plán je jedním ze základních dokumentů, který definuje směřování města ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu a byl pořízen jako koncepční dokument dlouhodobé koordinace veřejných a soukromých aktivit demografického, ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru na území města. Zahrnuje jak cíle, ke kterým by měl rozvoj města směřovat, tak i cesty, které by měly vést k jejich dosažení. Jeho hlavním smyslem je nastítnit možný rozvoj a směřování města na období dalších let tak, aby prosperovalo jako celek. Mezi řešené oblasti rozvoje patří: Bydlení, architektura a rozvoj města, Služby (sociální, zdravotní a ostatní služby), Bezpečnost ve městě, Ekonomika a trh práce, Školství a vzdělávání, Moderní a efektivní vedení města, komunikace s veřejností, Hospodaření a finanční řízení města, Kultura, Cestovní ruch, Sport a volný čas, Doprava a komunikace v majetku města, Životní prostředí a technická infrastruktura a Správa a údržba majetku města.

Tato část dokumentu se však zaměřuje jen na tři vybrané tematické oblasti, kterými jsou:

- Dobré vládnutí („good government“)
- Financování SMART
- Doprava a mobilita

V případě tohoto dokumentu SMART se tak nejedná se tak o komplexní dokument, který dává řízení chytrého města řád a systém, neboť svým nastavením limituje „přesah“ řešených témat do oblastí rozvoje napříč všemi klíčovými oblastmi, které jsou definované ve strategickém plánu města.

Z této skutečnosti vyplývá doporučení ve formě konkrétního projektu definovaného v Akčním plánu SMART 2023+, které je součástí implementační části řešené v další kapitole. Jedná se o potřebu zajištění aktualizace této strategie: „SMART CITY - Město Litomyšl 2023-2027“. Cílem aktualizace je analýza, dopracování cílů a nalezení konkrétních „chytrých řešení“ napříč všemi oblastmi strategického plánu města. Na provedenou aktualizaci poté (v tomto smyslu) navazuje příprava investičních projektů s využitím SMART řešení.

Strategická část je zpracována ve struktuře:

- **Vize města** - představuje plánovaný stav, tedy budoucnost
- **Cíle** - definují čeho by mělo být v jednotlivých tematických oblastech strategie dosaženo
- **Opatření** - v jednotlivých tematických oblastech konkretizují plnění stanovených cílů

VIZE

*„Litomyšl je „moderním historickým“ rezidenčním městem,
které je aktivní a atraktivní pro občany i návštěvníky a které pro rozvoj města
využívá moderní technologie a inovativní přístupy“*

Cíle a opatření v jednotlivých strategických oblastech

3.1. Oblast Dobré vládnutí („good government“)

Oblast dobrého vládnutí je průřezovou oblastí a zasahuje do všech oblastí rozvoje města. Hlavní podstatou je zajistit udržitelný rozvoj procesem, který je veden za aktivní účasti obyvatel. Obyvatelům je poskytován dostatek informací a mají možnost ovlivnit směřování města jak při plánování jeho rozvoje, tak při rozhodování o realizaci konkrétních plánů. Právě komunikace s veřejností prostřednictvím moderních technologií usnadní přístup občanů k informacím a současně urychlí i zpětnou vazbu od občanů směrem k městu. Moderní forma však nemůže být jediným komunikačním kanálem s ohledem na občany města, kteří ji z různých důvodů nemohou využít. Digitalizace je ve veřejném životě podporována i státem. Dochází tak k zavedení datových schránek, fungují centrální registry dat a část občanů již disponuje elektronickou identitou.

Město se stále snaží o zvýšení podílu občanů na správě věcí veřejných, probíhá tak průběžná realizace participativního rozpočtu se zapojením občanů do rozhodování o obecních financích. Při zpracování aktuálního strategického plánu rozvoje města a jeho nastavené aktualizaci je metoda komunitního plánování nedílnou součástí. Právě komunikace s veřejností je nepostradatelným prvkem dobrého vládnutí a pomáhá zvyšovat odolnost města v případě nastalých krizových situací.

Pro dobré vládnutí je však nepostradatelné zajištění a zefektivnění stability čtyř hlavních pilířů, které jsou dále specifikovány prostřednictvím stanovených strategických cílů v této oblasti.

Cíl 3.1.1: Moderní a efektivní vedení města a komunikace s veřejností

Úspěšnost realizace zpracovaného strategického plánu města je závislá především na tom, aby strategický plán zůstal stále „živým“ dokumentem. Z tohoto důvodu je nastaven postup jeho aktualizace a také hodnocení plnění stanovených cílů. Pravidelně také dochází k tvorbě Akčního ročního plánu, která jde ruku v ruce s vyhodnocením realizace projektů. Projektové řízení na strategické plánování přímo navazuje a je další z metod kvality řízení města. Metod řízení kvality je celá řada, záměrem není uvedení jejich výčtu, ale popis cíle ve vazbě na plánovaná chytrá řešení. Moderní a efektivní vedení města se ze své podstaty prolíná i ostatními cíli v této oblasti.

Pro zaměstnance městského úřadu je například nezbytné nastavení a optimalizace jasného systému vzdělávání, které směřuje k modernímu úřadu a zefektivní jeho fungování.

Pro efektivní práci zaměstnanců úřadu je cílem pořídit komplexní systém, který bude reflektovat potřeby organizace městského úřadu v jednotlivých oblastech práce s dokumenty. Chytrým řešením je pořízení softwaru Digitální technická mapy pro přípravu dat do státní DTM.

Aby si občané města mohli vyřídit potřebné záležitosti on-line zajistí město zprovoznění portálu občana. Město také poskytuje dotace pro občany a organizace, záměrem je tak pořídit robustní informační systém, který zajistí možnost přípravy dotačních titulů města, příjmu žádostí o dotaci, posouzení žádostí o dotaci, provádění komunikace s žadatelem při podání i administraci dotaci, vedení dokumentace pro každou dotační žádost a dále vedení dalších potřebných souvisejících metadat. Pro zajištění kvality patří bezesporu i zpracování manuálu vzhledu tiskovin, informačního systému a dalších prvků vnější identity města, který sjednotí standartně používané grafické prvky.

Opatření cíle 3.1.1:

B.2.1 Zajištění kvality řízení městského úřadu (*jasné vedení/řízení odborů i celého úřadu, jednoduchost, efektivita, zajištění kvalitního strategického plánování města dle schváleného postupu realizace motivace, DMS – systém správy dokumentů, obnova 2 hlavních serverů, digitální technická mapa (DTM) - software pro přípravu dat do státní DTM, upgrade serverového operačního systému MS Windows, aplikační software pro vedení agendy OSPOD*)

B.2.3 Omezení byrokracie na městském úřadě v samosprávné působnosti (*systém podávání a evidence žádostí o dotace města*)

B.2.6 Zajištění kvalitního vzdělávání zaměstnanců městského úřadu (*zajištění kvalitního vzdělávání zaměstnanců městského úřadu v rámci nastaveného vzdělávacího systému*)

B.2.10 Vytvoření vizuální identity města (*vytvoření corporate identity manuálu značky „Litomyšl“ - manuálu vzhledu tiskovin, informačního systému a dalších prvků vnější identity města*)

B.2.11 Zprovoznění portálu občana (*portál občana pro možnost vyřizování záležitostí on-line bez nutné návštěvy MÚ*)

B.2.26 Výstavba metropolitní optické sítě města Litomyšl

Cíl 3.1.2: Chytré plánování vycházející ze znalostí dat a zjištěných informací a z existence strategických dokumentů, které respektuje zapojení relevantních aktérů do rozhodování

Při plánování projektů je nezbytný důkladný sběr a analýza vstupních dat. Některá data má město přímo k dispozici, některá lze snadno získat např. ze státních registrů či ČSÚ, zatímco jiná data si město zajistí složitějším způsobem. Řádná správa dat, možnost jejich zpracování například v časových řadách pak umožňuje odhadovat trendy dalšího vývoje nebo vytvářet analýzy problému/stavu řešení pro potřebu dobrého plánování. Město zajistí volně dostupná otevřená data z různých oblastí života (životní prostředí, dopravní infrastruktura, energetika...) pro potřeby občanů s možností dalšího publikování. Existence strategického a územního plánu rozvoje města je nezbytná, přičemž demografický vývoj města v kombinaci s hustotou osídlení je jedním ze základních parametrů.

Nezbytnou součástí strategického plánování je zapojení obyvatel, neziskových organizací, podnikatelů a ostatních aktérů s cílem zohlednění jejich potřeb a očekávání. Vhodné je zajistit propojování firem z Litomyšle mezi sebou formou osobního setkávání s osobní účastí vedení města. Do pracovních skupin a komisí je také vhodné, kromě politické reprezentace, nominovat i odborníky kteří se chtějí zapojit do dění ve městě.

Předcházet tomu však musí nastavení kvalitní obousměrné komunikace mezi městem a veřejností v nejšířším slova smyslu. K usnadnění lze využít moderních komunikačních kanálů, např. sociální sítě, webové stránky, veřejná setkání nebo informace v místním zpravodaji LILIE. Vždy je nutné umožnit, aby se všichni aktéři mohli k návrhům vyjádřit. Nezbytné je také efektivní nastavení monitoringu plnění strategie prostřednictvím jednotlivých aktivit definovaných v akčním plánu. Na kvalitně zpracovaný strategický dokument navazuje příprava analýz a „SMART“ projektů pro možnosti čerpání dotačních prostředků.

Nezbytné je však do této zpracované strategie SMART dopracovat cíle a chytrá řešení napříč všemi oblastmi strategického plánu. Jedná se o definování optimálních řešení a spojení plánovaných projektů s cílem efektivity a hospodárnosti.

Opatření cíle 3.1.2:

B.2.1 Zajištění kvality řízení městského úřadu (*v oblasti datového skladu a Business Intelligence je záměrem nasadit pokročilý nástroj, který umožní sestavovat, vyhodnocovat a dále přezkoumávat data zejména ekonomické povahy, včetně jejich vazeb, metadat a dopadů*).

B.2.7 Kontinuita a spolupráce v zastupitelstvech města (*vyhledání shody mezi zastupitelstvy pro realizaci významných projektů i v dalších volebních obdobích*).

B.2.12 Lepší spolupráce s místními komunitami a organizacemi při informování veřejnosti

B.2.13 Sjednocení FB profilů a komunikace na sociálních sítích

B.2.16 Test připravenosti města na Smart City (*zajištění aktualizace zpracované Strategie SMART CITY Litomyšl a následná příprava analýz a projektů v oblasti Smart city pro možnosti čerpání dotačních prostředků*).

B.2.18 Open data – monitoring a datové otevírání města pro veřejnost a odborníky v různých oblastech života (*volně dostupná otevřená data z různých oblastí života pro potřeby občanů s možností dalšího publikování*).

B.2.22 Propojení konceptu Smart city do dalších oblastí strategického plánu (*posuzování projektů z ostatních oblastí vzhledem k principům Smart city*).

B.2.23 Využívání moderních technologií a dat při správě města (*využívání dat získaných z dotazníkových šetření a relevantních aplikací k rozhodování a ke komunikaci s občany se zřetelem na četnost opakujících se názorů*).

Cíl: 3.1.3: Chytré rozhodování a následné informování, založené na předvídatelnosti, transparentnosti, efektivitě a aktivní participaci veřejnosti

Rozhodnutí města má být konzistentní, předvídatelné a má se řídit se dle nastavených pravidel (například základní pravidla pro přidělování nájemních bytů). Někdy je nezbytné takto nastavené procesy změnit, poté ale nelze opomenout důkladné odůvodnění směrem ke všem dotčeným osobám. Předvídatelnost je také nezbytná při realizaci schválených plánů rozvoje. Při změně stanovených priorit je nutné plán nejdříve aktualizovat ve spolupráci s aktéry plánování. S předvídatelností je úzce spjata transparentnost. V tomto případě se jedná o veřejně dostupné zpřístupnění dokladů a dokumentů, které prokazují efektivní zacházení se svěřenými prostředky.

Jakékoliv rozhodnutí města činí jeho orgán, který je příslušný k danému rozhodnutí a to vždy v souladu se zákonem (výjimku tvoří obecní referendum). Nejviditelnějším způsobem a nabídkou zapojení veřejnosti do rozhodování města je tzv. participativní rozpočet. Participativní rozpočet má u občanů zvýšit zájem o veřejné dění a dát jim možnost, aby sami navrhovali a vybírali projekty, které zvýší kvalitu života v Litomyšli a integrovaných obcích. Za tímto účelem Zastupitelstvo města Litomyšl uvolní z rozpočtu částku potřebnou k realizaci určeného počtu projektů. Hlasování o návrhu bude umožněno pouze osobám, které mají trvalý pobyt v Litomyšli či integrované obci města Litomyšle a které v den odeslání hlasu dovrší věk 12 let. Tento systém byl vybrán, aby měla veřejnost k výběru co nejvíce návrhů, o jejichž realizaci však rozhodnou sami Litomyšlané.

Město tak musí otevřeně komunikovat a v informování veřejnosti prostřednictvím moderních komunikačních prostředků musí být zcela objektivní. Efektivním zajištěním dostatečné informovanosti o důležitých rozhodnutích o projektech a o důležitých tématech je městský zpravodaj Lilie, nebo web města.

Opatření cíle 3.1.3:

B.2.1 Zajištění kvality řízení městského úřadu (*rozšíření týmové spolupráce a možnosti komunikace s občany*).

B.2.3 Omezení byrokracie na městském úřadě v samosprávné působnosti (*průběžná kontrola nařízení a směrnic, ve kterých lze omezit byrokracii směrem k občanům*).

B.2.4 Preference elektronické komunikace před papírovou (*využívání on-line komunikace - průběžná kontrola nařízení a směrnic, s cílem přechodu papírové komunikace na komunikaci elektronickou*).

B.2.5 Realizace participativního rozpočtu (*zapojení občanů do rozhodování o obecních financích*).

B.2.8 Zefektivnění a digitalizace poskytovaných služeb (*elektronická úřední deska jako náhrada za kamennou úřední desku Městského úřadu Litomyšl*).

B.2.14 Otevřenost – informování o všech tématech.

B.2.17 Participace veřejnosti při rozhodování (*pravidelná veřejná setkání představitelů města s občany s cílem řešení problémů a informovanosti o připravovaných záměrech*).

B.2.21 Zveřejnění soupisu aktuálních projektů pro veřejnost na webu města (*zveřejňování připravovaných projektů (zejména architektonických ve vztahu k veřejným budovám a prostranstvím) na speciální podstránce webu města*).

Cíl 3.1.4: Dostatečná ekonomická, klimatická, sociální a bezpečnostní odolnost města garantující překonání velkých změn a krizových situací

Město při plánování projektů nespolehá pouze na trvale rostoucí příjmy z daní a dalších zdrojů z důvodů možných rizik evokujících finanční nestabilitu. Zranitelnost místní ekonomiky posuzuje již při plánování rozvoje obce a to především při plánování finančně náročnějších projektů. Do plánování však mohou zasáhnout i vnější podmínky (např. pandemie) a město musí mít pro případný výkyv ekonomiky dostatečné rozpočtové rezervy.

Město musí být připraveno i na měnící se klimatické podmínky a na tyto aspekty má reagovat územní plán a strategický plán rozvoje. Rozvojové projekty jsou tak z těchto hledisek posuzovány a jsou plánována a přijímána konkrétní opatření. Jedná se například o výstavbu odolnějších staveb, vlastnictví budovy přístupné pro občany v případě živelné pohromy, náhradní zdroj\přívod pitné vody, výsadba zeleně ve městě pro snížení teploty, zateplené budovy (efekt v zimě i v létě).

Z demografického hlediska je nezbytné, aby město zajistilo pro své občany kvalitní a dostupné služby (zdravotní, sociální.). Aby mohlo město takové služby ve spolupráci s krajem zajišťovat, je nutné znát základní demografické údaje. Město má zpracovaný a schválený dokument „Koncepce sociální politiky města Litomyšl 2020-2025“ a je tak potřebné zajistit v následujících letech jeho aktualizaci. Dále má zpracovaný a pravidelně aktualizovaný Místní akční plán pro oblast školství zahrnující celou oblast OPR Litomyšl.

V oblasti bezpečnosti je ve městě zajištěno krizové řízení a dále zde působí jednotky požární ochrany, Městská police Litomyšl a Obvodní oddělení PČR v Litomyšli. Město zajišťuje činnost krizového manažera a v jeho kompetenci je zajišťování připravenosti obce na řešení mimořádných událostí a krizových stavů, včetně případného zajišťování činnosti bezpečnostní rady města Litomyšl. Obvodní oddělení Policie České republiky v Litomyšli koná nepřetržitou dozorčí a hlídkovou službu a. ve městě funguje kamerový systém. Nebezpečí hrozí také v kyberprostoru, z toho důvodu je nezbytné provést analýza kybernetické bezpečnosti infrastruktury města a městských organizací, včetně zpracování možných hrozeb a zajištění bezpečnosti.

Opatření cíle 3.1.4:

A.2.4 Zefektivnění komunitního plánování rozvoje sociální služeb, včetně realizace souvisejících aktivit pro občany (zajištění aktualizace dokumentu „Koncepce sociální politiky města Litomyšl 2020-2025“).

B.1.6.1 Podpora škol v rozvoji klíčových gramotností, využití nových metod výuky a způsobů, dovednosti na úkor znalostí (zapojení města do projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Litomyšl III.

B.2.2 Vytváření rozpočtu města s vysokým důrazem na investice a opravy majetku a modernizaci úřadu (zajištění pravidelné aktualizace plánu investic a oprav jako podkladu pro tvorbu rozpočtu města).

B.2.15 Kybernetická bezpečnost (analýza kybernetické bezpečnosti infrastruktury města a městských organizací).

-

Pozn: K cíli 3.1.4 se dále jedná o opatření a projekty, které zde definované nejsou a které se týkají konkrétních oblastí rozvoje definovaných ve strategickém plánu města a v jeho navazujícím akčním ročním plánu. Jedná se např. o oblasti Bydlení, Architektura a rozvoj města, Služby, Školství a vzdělávání, Životní prostředí a technická infrastruktura, Ekonomika a trh práce a Bezpečnost. Tyto oblasti však nejsou pro tento dokument relevantní, ale budou předmětem plánované aktualizace tohoto dokumentu.

3.2 Oblast Financování SMART

Popis oblasti

Vzhledem ke stále rostoucím a složitějším potřebám rozvoje města je oblast financování jednou z hlavních výzev. Vzhledem k nárokům, potřebám a příjmové stránce rozpočtu není město schopno samofinancovat své infrastrukturní a rozvojové projekty z vlastních zdrojů – veřejné prostředky jsou nedostatečné nebo obtížně mobilizovatelné a dotační prostředky mohou být obtížně získatelné. To platí stejně jak pro tradiční investice do městské infrastruktury, tak pro nová a inovativní řešení.

Nedostatek vlastních zdrojů samosprávy by ovšem neměl být důvod, proč se důležitý projekt nezrealizuje. Finanční kapitál je globální, je ho dostatek, a proto smysluplné a dobře připravené projekty by neměly mít problém financování získat, ovšem za předpokladu splnění podmínek pro jeho získání. U realizovaných projektů je poté velmi důležité zajistit kvalitní projektové řízení. Právě maximalizace efektivity projektů garantuje efektivitu vynaložených veřejných financí a zajišťuje jejich hospodárnost a efektivitu.

Cíl 3.2.1: Zodpovědné nakládání s finančními prostředky města

Zodpovědné nakládání s finančními prostředky začíná už ve fázi rozpočtování, kdy jednotlivé subjekty rozpočtového procesu předkládají své projekty a plány připravené k realizaci v následujícím kalendářním roce ve finančním vyjádření. Rozpočtování je tím přesnější, čím pokročilejší je fáze přípravy projektů a čím předvídatelnější jsou vnější podmínky (např. vývoj cen). Velkou část rozpočtu představují tzv. mandatorní výdaje, jejichž výše je omezeně regulovatelná, a když, tak spíše v dlouhodobém horizontu např. sjednáním příznivějších smluvních podmínek. Pokud všechny subjekty rozpočtového procesu postupují maximálně zodpovědně a naplno využívají aktuálně dostupných informací, je rozpočet kvalitním nástrojem řízení financí města.

Úpravy schváleného rozpočtu v průběhu rozpočtového roku v reakci na změny reality upevňují pozici rozpočtu jako nástroje řízení financí města. Samotné vynakládání finančních prostředků města je pro všechny organizační jednotky i pro každého jednotlivce příležitostí a výzvou respektovat při každé přípravě objednávky, uzavření smlouvy či nákupu nejen rozpočet, ale i obecná pravidla hospodárnosti.

Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě společně s dalšími zákony i vnitřními předpisy města regulují činnost každého jednotlivce. Přesto zodpovědný přístup těch nejnižších článků organizační struktury města je zejména při přípravě projektů a finančních operací klíčový. Pro zodpovědné a hospodárné nakládání s finančními prostředky města je zásadní správně fungující řídicí kontrola, ale i dobře spolupracující týmy pracovníků. Rozpočet města obsahuje objem příjmů a výdajů, k jejichž dosažení a vynaložení dojde v průběhu celého roku. Město má na svých bankovních účtech dočasně volné finanční prostředky. V době, kdy banky nabízejí příznivé úrokové sazby depozitních produktů, je vhodné dočasně volné finanční prostředky zhodnotit jejich uložením například na termínované vklady. Protože město hospodaří s veřejnými prostředky, volí velmi konzervativní způsob ukládání finančních prostředků na termínované vklady.

Městem zřízené a městem založené organizace hospodaří jak s majetkem města, a to pronajatým nebo vypůjčeným, tak se svým vlastním majetkem. Město vystupuje v pozici zřizovatele vůči svým příspěvkovým organizacím, které působí v oblasti školství a kultury. Město kontroluje hospodaření svých příspěvkových organizací průběžně od sestavení rozpočtu a stanovení závazných ukazatelů přes změny rozpočtu až po vypořádání závazných ukazatelů a provedení uzávěrkových operací. Příspěvek města, který tvoří u těchto organizací většinou nezanedbatelnou část příjmů, je současně výdajovou položkou rozpočtu města.

Nad hospodařením městem založených organizací má město dohled prostřednictvím správní rady a v případě společnosti s ručením omezeným dozorčí rady, organizace předkládají městu své rozpočty a své výsledky hospodaření. Majetek města, který užívají městem zřízené nebo založené organizace, je každoročně inventarizován a hospodaří se s ním v souladu s dokumenty upravujícími pravidla jeho užívání (nájemní smlouvy, smlouvy o vypůjčce).

Financování výdajů města, zejména na investice a opravy, je v posledních letech zajišťováno bez úvěrů, avšak s velkým podílem dotačních zdrojů. Vyhledávání dotačních příležitostí i samotné zapojení města do konkrétních dotačních výzev zajišťuje město jednak vlastními zaměstnanci, jednak dodavatelsky prostřednictvím odborných institucí. Pro efektivní využití dotačních finančních prostředků je velkou výhodou připravenost města. Město dlouhodobě pracuje na projektech, které bude vhodné a potřebné v následujících letech řešit a tento zásobník projektů umožňuje čerpat dotace efektivně v návaznosti na potřeby města.

Jinou cestou jak realizovat některé projekty jsou různé formy spolupráce se soukromým sektorem. Pro výstavbu bytových domů poskytlo město pozemek a projektovou dokumentaci developerské společnosti a ve výsledku při zvýšení počtu trvale bydlících osob ve městě můžeme očekávat zvýšení příjmů města z rozpočtového určení daní. Zvažují se různé možnosti spolupráce při výstavbě a provozování nájemního bydlení či řešení parkování s tím, že část příjmů by měla jít do městského rozpočtu.

Příjmovou stránku rozpočtu města ovlivňuje mimo jiné výše vybíraných místních poplatků a rovněž cenová politika v samostatné působnosti města – např. nájemné, prodejní ceny pozemků. Vedení města průběžně reviduje zvolenou cenovou strategii a kde je to možné přizpůsobuje ji aktuálnímu tržnímu prostředí.

Opatření cíle 3.2.1:

B.3.1 Dodržování principů zdravého finančního řízení, včetně zefektivnění stávajícího systému (*dodržování zásad zdravého finančního řízení města především s důrazem na riziko zadlužování z důvodu realizace zbytečných projektů, smysluplné využití části finančních prostředků získaných prostředků z úsekového měření*).

B.3.5 Vyhledání optimálního rozvržení činností mezi město a jím zřízené nebo založené organizace s ohledem na hospodárné využití majetku (*centrální správa informačních a komunikačních technologií na zřizovaných organizacích*).

Cíl 3.2.2: Zajištění adekvátních zdrojů financování na realizaci projektů

Na financování projektů může město využít vlastní vs. dluhové zdroje. Vlastní zdroje je vhodné využít při přípravě projektů a pro spolufinancování (v případě dotací, ale i při zapojení soukromého sektoru). Dotační zdroje na definované projekty je potřebné průběžně a efektivně vyhledávat a včas reagovat kvalitní projektovou přípravou.

Dluhové zdroje urychlí investice, umožní větší rozsah, objem, kvalitu. Možností je bankovní úvěr, dodavatelský úvěr, odkup pohledávek, dluhopis. Další alternativou může být leasing, tzv. projektové financování, mezaninový dluh, anebo dlouhodobější spolupráce se soukromým sektorem vložením vlastního kapitálu municipality do účelově založené obchodní společnosti.

Zdroje financování definovaných potřeb město získává i vhodným investováním dočasné nebo i dlouhodobě volných finančních prostředků. Město využívá možností s různým stupněm rizikovitosti. Ukládání finančních prostředků na úročené vklady u bank, konkrétně termínované vklady a spořicí účty, je velmi konzervativní možností, avšak zodpovědné hospodaření s veřejnými finančními prostředky si spíše konzervativnější řešení žádá.

Opatření cíle 3.2.2:

B.3.2 Aktivní vyhledávání dotačních příležitostí a zpracovávání projektů pro získávání dotací (*zřízení samostatné dotační projektové kanceláře, či personální posílení stávající struktury, příprava investičních projektů s využitím SMART řešení*).

B.3.3 Vyhledávání nových zdrojů pro navýšení příjmů obecního rozpočtu (*zvyšování daňových příjmů města (RUD, daň z nemovitosti apod.) prostřednictvím snahy o zvýšení počtu osob s trvalým pobytem v Litomyšli, Prodej nepotřebného městského majetku a zapojení zisků z něj do oprav stávajícího*).

Cíl 3.2.3: Spolupráce municipality a soukromého sektoru

SMART možnosti realizace municipálních projektů jsou voleny v závislosti na více faktorech – způsob rozložení rizik a odpovědností mezi veřejného zadavatele a zhotovitele, velikost vlastních zapojených zdrojů, ochota municipality realizovat méně vyzkoušené a inovativní SMART způsoby. Volba způsobu realizace projektu by neměla primárně souviset s financováním. Rozhodující by měly být tyto faktory: Dostatečné kompetence, schopnosti a tým na straně zadavatele, Rozdělení odpovědnosti za hlavní rizika a jejich potencionální dopad na zadavatele, Komplexnost a dlouhodobost projektu, Investice – provoz – zajištění služby (kdo bude vlastnit aktiva - municipalita nebo soukromý sektor). Například se může jednat o tyto způsoby realizace: Metoda Design-Build (navrhni a postav), Metoda DBFO (navrhni, postav, zafinancuj a provozuj), Metoda Performance Design-Build (doplnění o výkonovou složku), Investice do úspor, Model EPC, PPP model. Cílem je nalezení vhodného projektu k realizaci a nastavení adekvátního způsobu.

Opatření cíle 3.2.3:

B.3.4 Partnerství veřejného a soukromého sektoru - PPP projekty

Cíl 3.2.4: Zajištění kvalitní přípravy projektu

Zejména dotační financování může zkomplikovat kvalitní a plnohodnotnou předprojektovou a projektovou přípravu. Výdaje města na projektovou přípravu a optimalizaci varianty financování nejsou často dotačně uznatelné, může se stát, že jsou projekty připravovány narychlo a na míru aktuální dotační výzvě. Město Litomyšl však disponuje kvalifikovaným seznamem projektů, včetně zásobníku budoucích investičních projektů a proto je na snadě zefektivnit kvalitní projektovou přípravu. Pro zavádění nových SMART řešení využívající nové technologie, především digitální, je vhodné aplikovat tzv. Analytický postup zavádění SMART řešení. Tento postup je velmi komplexní z pohledu životního cyklu SMART investice. Pro přípravu středně velkých a velkých investičních projektů tak lze využít Tzv. Procesní postup přípravy investičního projektu. Tento je charakteristický fázováním přípravy projektů s jasnými milníky mezi jednotlivými fázemi, což poté zjednodušuje řízení a rozhodování o projektu. Každá fáze přípravy projektu je ukončena rozhodnutím o dalším postupu na základě aktivit a dokumentů, které se v dané fázi vypracují. Pro komplexnější a investičně náročnější projekty by měly být dokumenty rozpracovány ve větší podrobnosti. Tento postup je definován specifickým procesem, který má město k dispozici.

Opatření cíle 3.2.4:

B.3.2 Aktivní vyhledávání dotačních příležitostí a zpracovávání projektů pro získávání dotací (zřízení samostatné dotační projektové kanceláře, či personální posílení stávající struktury, příprava investičních projektů s využitím SMART řešení)

Pozn: K cíli 3.2.4.se dále jedná o opatření a projekty, které zde definované nejsou a které se týkají se oblastí rozvoje definovaných ve strategickém plánu města a v jeho navazujícím akčním ročním plánu. Jedná se např. o oblasti Správa a údržba majetku, Kultura, Cestovní ruch, Sport a volný čas. Tyto oblasti však nejsou pro tento dokument relevantní, ale budou předmětem plánované aktualizace tohoto dokumentu.

Cíl 3.2.5: Zajištění efektivní realizace projektu ve všech jeho fázích

Cílem následné realizace projektů je aplikovat postupy projektového řízení ve všech jeho fázích, včetně zajištění dostatečného zázemí, lidských zdrojů a řízení rizik. Tím dojde i k řízení výdajů i příjmů za celý životní cyklus projektu pro zajištění jeho hospodárnosti a efektivity. Projektové řízení zahrnuje důležité aspekty, které je nutné důsledně pro zdárný průběh dodržovat. Stanovený projektový tým má nastavené pravomoci a odpovědnosti, projekt je rozdělen na samostatné etapy a je sledována kvalita jeho realizace. Větší a složitější záměry vyžadují rámcové plánování celého projektu a podrobnější plánování jeho dílčích částí. V pravidelných týdenních/měsíčních intervalech je prováděna jeho revize a jsou sledovány souvislosti a možné důsledky a dopady na projekt. Nezbytnou podmínkou kvalitního řízení je přehledné dokumentace, úspěšné ukončení projektu zahrnuje mimo jiné náležitě předání celé dokumentace a výsledku projektu a závěrečnou rekapitulaci.

Opatření cíle 3.2.5:

B.2.24 Systém pro řízení projektů

B.3.2 Aktivní vyhledávání dotačních příležitostí a zpracovávání projektů pro získávání dotací (zřízení samostatné dotační projektové kanceláře, či personální posílení stávající struktury).

3.3 Oblast Doprava a mobilita

Město Litomyšl musí při stanovení své vize budoucího stavu vycházet ze značného počtu specifických podmínek, a to nejen co se týče charakteru území, na kterém se nachází, ale i například rozložení zástavby a dopravní sítě, návykům populace, spádovosti města z hlediska dojíždění za prací a v neposlední řadě i finančních možnostech města.

Jako neopomenutelné se při stanovování vize jeví i aktuální trendy a cíle v oblasti dopravy a mobility na vyšších úrovních, ať již krajské, národní nebo Evropské unie, které v poslední době zažívají překotný vývoj, a to zejména z důvodu snahy o uhlíkovou neutralitu. S ohledem na výše uvedené je stanovení jasné, stabilní, nadčasové a zároveň realistické vize v oblasti dopravy a mobility značně nelehký úkol, o který je nicméně nezbytné se pokusit.

Hlavním tématem v oblasti dopravy a mobility je v současnosti zejména její udržitelnost. Tuto je nutno vnímat nejenom ve vztahu k počtu a skladbě vozidel, ale i k přírodě a její omezené schopnosti absorpce negativních vlivů vytvořených dopravou na území města. Doprava na území města Litomyšle by proto měla směřovat k udržitelnosti, na což úzce navazuje vytváření prostoru pro alternativní způsoby dopravy (cyklistika, chůze) včetně motivace občanů k jejich využívání a další rozšiřování sdílených prostorů pro motorovou a pěší dopravu, které například v nově vznikajících lokalitách bydlení vhodně řeší obytné zóny. V rámci cyklistické dopravy je třeba pokračovat v nastoleném trendu povolování smíšených stezek pro chodce a cyklisty, včetně pokračování v již započatých projektech cyklostezek směřujících z města Litomyšle do okolních obcí.

I přes narůstající význam alternativních způsobů dopravy je nutné počítat i s dalším nárůstem osobní automobilové dopravy, která má objektivně vzato zatím ve značné míře nenahraditelný charakter. Nelze tak opomenout zajištění dostatečné parkovací kapacity na exponovaných bodech ve městě. Tím, že je v Litomyšli soustředěno mnoho výrobních podniků, do kterých denně dojíždí z okolních obcí značné množství zaměstnanců, nabízí se možnost vybudování záchytných parkovišť v okrajových částech města, ze kterých by následně zaměstnanci do podniků rozváželo MHD, které by ovšem muselo být posíleno.

Díky poloze na husté síti silnic II. a III. třídy a zejména průtahem silnice I/35 lze Litomyšl označit za tranzitní město, což znamená značný objem dopravy, která městem pouze projíždí. Částečně by se měl tento stav změnit po vybudování dálnice D35 okolo města Litomyšle, čímž by mělo dojít k podstatnému snížení zejména nákladní tranzitní dopravy. Z tohoto důvodu Město Litomyšl podporuje co nejrychlejší dostavbu dálnice D35 a již v současné době aktivně komunikuje s příslušnými státními institucemi nad možnou novou podobou zklidněného průtahu silnice I/35, jejíž využití může významně pomoci s řešením parkování v centrální části města a jeho bezpečného cyklistického propojení s okrajovými částmi města.

S dalším vývojem informačních technologií, sítí 5G a internetu věcí lze předpokládat významné zapojení IT řešení i do oblasti dopravy a mobility. Nabízí se řada možností, jako například veřejně dostupný monitoring volných parkovacích míst, instalace automatického kamerového parkovacího systému v centru města, instalace proměnného dopravního značení apod. Město Litomyšl musí zůstat aktivní ve vyhledávání nových příležitostí pro rozvoj a podporu alternativních způsobů dopravy, vymýšlení a přijímání nových řešení a postupů, zajišťování dostatečných finančních prostředků a v komunikaci s obyvateli města.

Cíl 3.3.1: Rozvoj a podpora cyklistické dopravy

Smyslem podpory cyklistické dopravy na území města Litomyšle je především snížení počtu vozidel přejíždějících mezi jednotlivými částmi města, typicky mezi hustě osídlenými okrajovými částmi a centrem nebo průmyslovými částmi.

Vzhledem k relativně vysokým prostorovým nárokům na vyhrazené cyklistické pruhy a poměrně úzké pozemní komunikace zejména v širším centru města, by muselo dojít např. ke zjednosměrnění vybraných ulic. Ačkoliv by se jednalo o možná nejefektivnější řešení z hlediska možného rozvoje cyklodopravy na území města, jeho případný dopad do celkové dopravní situace stále ještě zatížené značným množstvím osobních vozidel by byl spíše negativní. Ovšem stojí za to uvažovat o možném zřízení jízdních pruhů pro cyklisty v nově vznikajících městských čtvrtích. Pro město Litomyšl je tak nutné hledat i jiná řešení.

Za relativně snadné a levné opatření lze považovat změnu stávajících chodníků na smíšené stezky pro chodce a cyklisty všude tam, kde to technické parametry chodníků umožňují. Bohužel konkrétně v Litomyšli opět toto řešení nejde na mnoha místech použít.

Dále je nutné pokračovat v rozšiřování sítě cyklostezek směrem z města Litomyšle do okolních sídel, ať už se jedná o vzdálenější místní části města nebo další sousední obce. V případě vybudování cyklostezky jako alternativy silnice z města Litomyšle zejména do nejbližších obcí, lze očekávat, že se zvýší i podíl zaměstnanců litomyšlských firem dojíždějících do zaměstnání na kole. Zároveň tyto cyklostezky mohou sloužit občanům města i okolních obcí při aktivním trávení volného času.

Spolu s tím, jak se bude rozšiřovat cyklistická doprava na území města, je nutné podpořit i vznik souvisejícího zázemí, zejména dostatečného počtu stojanů, dobíjecích stanic pro elektrokola, bezpečných úschoven kol na přestupních uzlech apod. Toto nemusí zůstat na starost pouze městu, ale pomocí nejrůznějších pobídek lze zvážit zapojení i místních firem a obchodníků.

Opatření cíle 3.3.1:

D.1.2 Zajištění dostatečných podmínek pro alternativní způsoby dopravy (*vybudování cyklostezek, doplnění jízdního pruhu pro cyklisty, rozšíření chodníkových ploch*).

D.1.11 Osvěta a podpora udržitelné mobility (*cyklo, nabíječky, stojany, propojky, cyklopruhy...*)

B.2.20 Monitoring dopravní infrastruktury (*monitoring dopravní infrastruktury na úseku MHD, cyklo a pěších, zpracování generelu dopravní infrastruktury ve městě*).

Cíl 3.3.2: Rozvoj a podpora pěší dopravy

Obdobně jako u cyklistické dopravy je i smyslem podpory pěší dopravy na území města Litomyšle snížení počtu vozidel přejíždějících mezi jednotlivými částmi města. Podpora pěší dopravy dává smysl všude tam, kde kvůli krátkým vzdálenostem cest není nutné využívat automobil. Ve městě velikosti Litomyšle, které je typickým příkladem patnáctiminutového města (kde jsou zájmová místa z většiny městských částí dostupná pěšky do uvedené doby), se jeví podpora pěší dopravy za klíčovou.

Nutná je především podpora osvěty, se kterou je vhodné začít již od dětí, neboť i využívání tzv. mama taxi pro rozvoz dětí do školy je častokrát jedním z příkladů krátkodobého využití osobního vozidla na malou vzdálenost uvnitř města. Samozřejmě je nutné vytvořit pro pěší dopravu vhodné prostředí a podmínky. Podstatná je bezpečnost chůze, kterou si lze spojit nejen s vytvářením např. pěších zón, ale i s celkově odpovídajícím stavebně-technickým stavem chodníků a lávek přes místní vodní toky.

Jako vhodný doplněk podpory pěší dopravy se jeví i její kombinování s veřejnou dopravou, při cestách na území města především s MHD, kdy nám její využití může pomoci ušetřit čas i energii.

Zcela logickou úvahou nutnou zamyšlení je i podpora bydlení v centru města, díky tomu lze účinně předcházet negativnímu trendu současnosti, kdy se lidé v hojné míře stěhují do více či méně izolovaných předměstí často s nedostatečnou občanskou vybaveností, za kterou následně musí dojíždět do centra města. Pomoci s tím může třeba i podpora obnovy brownfieldů v centrální části města na bytové domy. Z hlediska stávajících a nově vznikajících předměstí je pak na místě podpora vzniku dostatečné občanské vybavenosti a samostatných komunit, což samo o sobě pomůže eliminovat řadu městských cest.

Opatření cíle 3.3.2:

A.1.6 Podpora aktivní mobility (pěší, cyklo, MHD), budování modrozelené infrastruktury (*rozšíření chodníků, úpravy prostranství, vybudování drobných architektonických staveb v krajině*).

D.1.2 Zajištění dostatečných podmínek pro alternativní způsoby dopravy (*rekonstrukce/vybudování chodníků, komunikací a lávky pro pěší*).

D.1.11 Osvěta a podpora udržitelné mobility

B.2.20 Monitoring dopravní infrastruktury (*monitoring dopravní infrastruktury na úseku MHD, cyklo a pěších, zpracování generelu dopravní infrastruktury ve městě*).

Cíl 3.3.3: Podpora veřejné dopravy

Město musí pružně reagovat na poptávku po veřejné dopravě ze strany občanů města. Souvisí to nejen s možným posílením určitých linek či dokonce navýšení počtu vozidel v rámci MHD, ale i s možným rozšířením nabídky veřejné dopravy na území města Litomyšle o další druhy, např. senior taxi, či obdobných individuálních transportních systémů. Zde je nutné pečlivé zvážení nákladů a výsledného přínosu, neboť navázání na určitý způsob finanční podpory ze strany města směrem k provozovatelům těchto systémů je nezbytný.

Vhodné by bylo i pomocí moderních automatických sčítacích systémů posoudit využívanost MHD a poptávku po MHD ze strany občanů z hlediska časového a místního rozvržení. Pouze na základě takto jasně definovaných dat lze uvažovat o dalších úpravách MHD na území města Litomyšle.

Město Litomyšl se musí postarat o dostatečnou propagaci využívání MHD a zvýšení atraktivity, čehož lze dosáhnout nejen vhodně zvolenou výší jízdného včetně preference dlouhodobých předplacených jízdenek, ale i výše zmíněným posílením spojů především v ranní a odpolední špičce a v další fázi případně i navýšením počtu vozidel, čímž by došlo nejen k navýšení přepravní kapacity ale i četnosti obsluhy jednotlivých zastávek.

Další oblastí, kterou město Litomyšl nemá zcel ve své moci a je tak odkázáno především na Pardubický kraj, je veřejná linková doprava. Pro Litomyšl je významná především linková autobusová doprava, méně již vlaková doprava, což je dáno tím, že Litomyšl je konečná stanice a nachází se zde jediná železniční trať Litomyšl - Vysoké Mýto - Choceň. V otázce optimalizace a případného rozšíření veřejných autobusových linek z a do okolních obcí tak musí město Litomyšl především aktivně komunikovat s Pardubickým krajem.

Opatření cíle 3.3.3:

D.1.4 Zlepšení kvality cestování veřejné linkové dopravy a na pozemních komunikacích (*podpora výstavby okružní křižovatky u výjezdu z města na Svitavy*).

D.1.11 Osvěta a podpora udržitelné mobility

B.2.20 Monitoring dopravní infrastruktury (*monitoring dopravní infrastruktury na úseku MHD, cyklo a pěších, zpracování generelu dopravní infrastruktury ve městě*).

Cíl 3.3.4: Řešení individuální dopravy v klidu

V důsledku neustálého růstu vozového parku ze strany veřejnosti existuje značná poptávka po finančně i prakticky dostupném parkování na zájmových lokalitách, jako jsou sídliště, centrum města, zdravotnická zařízení, úřady, nádraží apod.

Pro město je zcela klíčové správně nastavit parkovací mechanismy zejména v centru města, které doposud působí jako živé nákupní středisko a cíl společenského setkávání.

Město Litomyšl se snaží o praktické a efektivní řešení poptávky po parkování. Na zájmových lokalitách, jako je parkoviště u nemocnice v ul. J. E. Purkyně nebo parkoviště pod zámek v ul. Zahájská, je nutné pokročit se zajištěním dostatečného počtu parkovacích míst zejména prostřednictvím přestavby těchto prostých parkovišť na parkovací domy.

Vzhledem k pravděpodobné další elektrifikaci vozového parku Město Litomyšl aktivně podporuje rozvoj veřejných dobíjecích stanic pro elektromobily či zajištění technické přípravy na parkovištích na území města.

V případě řešení parkování v centru města se jako ideální řešení nabízí využití průtahu silnice I/35 transformovaného na silnici II. třídy po výstavbě dálnice D35 kolem Litomyšle. Město Litomyšl se aktivně zapojuje do debat s ŘSD ČR a Pardubickým krajem o možném využití průtahu pro realizaci značného množství parkovacích míst v blízkosti samotného centra. V návaznosti na toto navýšení parkovací kapacity lze dále uvažovat o možných způsobech zklidnění samotného centra města, především Smetanova náměstí, a to buď formou automatizovaného kamerového parkovacího systému, zpoplatnění průjezdu náměstím, zákazem průjezdu střední částí náměstí (obytná zóna), nebo prostého snížení počtu parkovacích míst ve prospěch obytných ploch.

Ve spíše dlouhodobém výhledu lze uvažovat o výstavbě záchytných parkovišť na okrajových částech města napojených na dostatečně frekventované linky MHD, která by zajišťovala samotný rozvoz osob po intravilánu města.

Opatření cíle 3.3.4:

D.1.1. Podpora urychlené výstavby D35 a úprava koncepce dopravy po její výstavbě (*podpora výstavby D35, úprava koncepce dopravy po její výstavbě zejména s ohledem na možné využití zklidněného průtahu I/35*).

D.1.3 Vybudování parkovacích domů, případně rozšíření stávajících parkovacích míst

D.1.5 Vytvoření kvalitní koncepce parkování a realizace konkrétních opatření (*zpracování analýzy a koncepčního dokumentu pro řešení dopravy a parkování ve městě*).

D.1.8 Zklidňování vybraných lokalit s převážně obytnou zástavbou

D.1.9 Řízení parkování a kontrola pomocí moderních technologií

D.1.11 Osvěta a podpora udržitelné mobility (*pěší, cyklo, MHD, vlaky - nabíječky, stojany, opravy komunikací, propojky, cyklopruhy*).

D.1.13 Preference podzemního parkování, kde je to možné

B.2.20 Monitoring dopravní infrastruktury (*monitoring dopravní infrastruktury na úseku MHD, cyklo a pěších, zpracování generelu dopravní infrastruktury ve městě*).

Cíl 3.3.5: Projektová příprava a efektivní financování

Kvalitní plánování je základem fungujícího a rozvíjejícího se města, které poskytuje občanům i návštěvníkům komfortní a zdravé prostředí, odpovídající občanskou vybavenost a z hlediska dopravy i promyšlené způsoby pohybu po městě.

Zcela žádoucí je poctivá projektová příprava nejen v případě nových lokalit a čtvrtí zejména v okrajových částech města, ale i v případě obnovy stávajících prostorů ve starších částech města.

V případě projektů nových lokalit je z hlediska dopravy důležité efektivní vyřešení komunikačního napojení na stávající dopravní infrastrukturu, zajištění dostatečné parkovací kapacity a zklidnění dopravy např. formou obytných zón.

V případě obnovy stávajících prostorů ve městě je nezbytné zvážit jejich stávající využití jednotlivými druhy dopravy. V důsledku toho lze např. úpravou uličního prostoru doplnit vyhrazené pruhy pro cyklisty, doplnit parkování, rozšířit pobytové plochy apod. V průběhu tvorby zadávacích požadavků na jednotlivé projekty a při zpracování jednotlivých stupňů projektových dokumentací by se k nim měli vyjadřovat i odborní zaměstnanci města a jako poradní orgán může sloužit i dopravní komise města.

Neopomenutelným faktem je také zajištění dostatečného finančního zajištění projektové přípravy a následně i samotné realizace projektů. Zde je nutné uplatnit důsledné plánování v úzké návaznosti na rozpočet města a maximální snaha o získání externích zdrojů financování, a to zejména pravidelnou kontrolou vypsání dotačních titulů.

Opatření cíle 3.3.5:

A.1.6 Podpora aktivní mobility (pěší, cyklo, MHD), budování modrozelené infrastruktury *(systematický monitoring možností pro vznik a zkvalitnění infrastruktury pro pěší, systematický monitoring možností pro vznik a zkvalitnění infrastruktury pro cyklodopravu).*

D.1.6 Efektivní monitoring a využití možností externího financování *(průběžné vyhledávání vhodných dotačních titulů pro realizaci projektů).*

D.1.7 Aktivní komunikace s vlastníky/správci silnic ve městě

D.1.12 Projektová příprava na plánované projekty *(pravidelná příprava a zajištění financování studií a projektových dokumentací pro nové projekty města ve všech výše uvedených oblastech. Konzultace připravovaných projektů s odpovědnými zaměstnanci města).*

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Město Litomyšl má zpracovaný rozvojový dokument s názvem „Strategický plán rozvoje města Litomyšl 2022 – 2030. Plnění jednotlivých cílů a souvisejících opatření tak probíhá prostřednictvím realizace konkrétních projektů definovaných v Akčním ročním plánu 2023+. Akční roční plán je krátkodobý dokument, který specifikuje přístup města Litomyšl k naplňování hlavních směrů rozvoje, které jsou stanoveny v návrhové části Strategického plánu. Součástí Akčního ročního plánu je zásobník projektů, který definuje návrhy projektů v letech následujících.

Tento dokument „**SMART CITY - Město Litomyšl 2023 -2027**“ však popisuje chytrá řešení ve třech vybraných oblastech rozvoje a z tohoto důvodu je v další části dokumentu uvedený „**Akční plán SMART 2023 +**“ zaměřený jen na oblast Dobrého vládnutí, oblast Financování SMART a na oblast Dopravy a mobility.

Akční plán SMART 2023 + poté přímo navazuje na v tomto dokumentu stanovené cíle a opatření a konkrétními projekty definuje, jak budou tyto cíle a opatření naplňovány. Je připraven na období jednoho kalendářního roku i s přesahem do let následujících. Jedná se tak o projekty, které mají jasnější obrysy k následné realizaci. U každého opatření je uvedena jeho vazba na opatření, název, popis, termín realizace, náklady, stav připravenosti, zdroje financování a zodpovědné osoby. Projekty, u kterých je uvedena výše celkových nákladů jsou v souladu s rozpočtem města. Ostatní projekty zůstávají v zásobníku projektů a nejsou v tomto dokumentu uvedeny.

Aby byl tento „SMART“ dokument plnohodnotný, je na zvážení provedení aktualizace tohoto dokumentu o zbývajících oblastech rozvoje města, popis oblastí, provedení SWOT analýz, definování SMART cílů, opatření a konkrétních SMART projektů k realizaci. Tato aktualizace může být zpracována ruku v ruce současně v rámci standardního zpracování nového Akčního plánu 2024+, ke kterému dojde začátkem roku 2024. Navržené projekty SMART pak bude možné efektivněji analyzovat, mezi sebou propojovat a hledat co nejefektivnější řešení. Poté může být teprve zpracována plnohodnotná strategie SMART, včetně smysluplného nastavení hodnocení plnění cílů a aktualizace.

Akční roční plán SMART 2023+ je v souladu s Akčním ročním plánem 2023+ a respektuje tak stanovené a schválené postupy definující kontrolu plnění cílů strategického plánu a vytvoření (každoroční aktualizace) akčního ročního plánu, včetně zásobníku projektů. Takový postup byl schválen zastupitelstvem města Litomyšl při schvalování „Strategického plánu rozvoje města Litomyšl 2022 – 2030“ a je popsán v jeho samostatné kapitole na konci dokumentu. Postup zahrnuje také informace o průběhu aktualizace Akčního plánu a Strategického plánu, včetně případů mimořádných událostí. Důvodem je, že je nutné reagovat na změny harmonogramu plnění cílů (opatření) a to nejen ve smyslu jejich odsouzení, ale i s ohledem na různé příležitosti (např. termíny vyhlášení dotačních výzev) naopak na jejich zkrácení.

Na tento závazný postup, definovaný ve „**Strategickém plánu rozvoje města Litomyšl 2022 – 2030**“ navazuje proces „**Realizace strategie města a hodnocení plnění cílů**“ který veškeré kroky konkretizuje. Součástí procesu je nastavený systém řízení rizik a zlepšování procesu. Samotné řízení rizik řídí cílevědomá činnost Řídící skupiny strategie s cílem eliminace možného nežádoucího působení existujících rizik. V průběhu realizace procesu budou postupně identifikovány příležitosti k jeho zlepšování. Na tyto příležitosti budou navazovat konkrétní zlepšovací opatření. Takto optimalizovaný proces je předkládán ke schválení Radě města Litomyšl.

4.1 AKČNÍ PLÁN SMART 2023+

Opatření: A.1.6 Podpora aktivní mobility (pěší, cyklo, MHD), budování modrozelené infrastruktury								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
A.1.6.x	Rozšíření chodníku kolem domu U Rytířů	Úprava šířkového uspořádání Smetanova náměstí v horní části mezi budovou spořitelny a domem Stratílkových se zúžením průjezdného profilu komunikace a parkovacího pruhu ve prospěch rozšíření chodníku s možným využitím pro restaurační předzahrádky, mobiliář atd.	0	2023+	Smetanovo náměstí	záměr		Ing. Josef Filipi
A.1.6.x	Úprava prostranství kolem sochy B. Smetany	Komplexní úprava prostoru kolem sochy B. Smetany na dolní části Smetanova náměstí s důrazem na relaxaci - doplnění posezení, vodního prvku, zeleně, optické oddělení od okolní komunikace.	0	2023+	Smetanovo náměstí	záměr		Ing. Josef Filipi
A.1.6.5	Systematický monitoring možností pro vznik a zkvalitnění infrastruktury pro pěší	Systematický monitoring možností ve městě pro vybudování kvalitnější infrastruktury pro pěší, zkratky, chodníky, pěšiny, cíle cest atd.	0	2023+	území celého města	diskuze		Ing. Josef Filipi
A.1.6.6	Systematický monitoring možností pro vznik a zkvalitnění infrastruktury pro cyklodopravu	Systematický monitoring možností ve městě pro vybudování kvalitnější infrastruktury pro cyklodopravu - cyklopropojky, cyklostezky a cyklopruhy, mobiliář pro cyklisty.	0	2023+	území celého města	diskuze		Ing. Josef Filipi

A.1.6.7	Cíle cest - vybudování drobných architektonických staveb v krajině	<i>Podpora vybudování drobné architektury v krajině v okolí města jako možných cílů pro vycházky občanů. Jedná se zejména o různá posezení, altány, rozhledny, kapličky apod. Aktuálně ve fázi vyhodnocování návrhů a projektování.</i>	2 000 000	2023+	okolí města	projektová příprava	vlastní zdroje	Ing. Josef Filipi
Opatření: A.2.4	Zefektivnění komunitního plánování rozvoje sociální služeb, včetně realizace souvisejících aktivit pro občany							
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
A.2.4.2	Zajištění aktualizace dokumentu „Koncepce sociální politiky města Litomyšl 2020-2025	<i>Zajištění aktualizace dokumentu „Koncepce sociální politiky města Litomyšl 2020-2025“ ve všech jeho částech.</i>	neurčeno	2023+	MěÚ	záměr		PhDr. Milada Nádvořníková
Opatření: B.1.6	Podpora škol v rozvoji klíčových gramotností, využití nových metod výuky a způsobů, dovedností na úkor znalostí							
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.1.6.1	Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Litomyšl III	<i>Komunikace s představiteli škol - zjišťování jejich úspěchů a potřeb, tvorba a aktualizace plánovacích dokumentů s cílem rozvoje školství v regionu, zajištění dotačního managementu - monitoring možností čerpání o dotace na investiční a neinvestiční projekty do vzdělávacích subjektů, realizace vzdělávacích aktivit.</i>	1 460 000	2023	ORP Litomyšl	v realizaci	dotace 95%, vlastní zdroje 5 %	PhDr. Milada Nádvořníková

B.1.6.x	Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Litomyšl IV	<i>Tvorba a aktualizace plánovacích dokumentů s cílem rozvoje školství v regionu, zajištění dotačního managementu - monitoring možnosti čerpání o dotace na investiční a neinvestiční projekty do vzdělávacích subjektů, realizace aktivit spolupráce mezi školami a relevantními subjekty s cílem zvýšení gramotnosti, realizace vzdělávacích aktivit.</i>	nestanoveno	2023+	ORP Litomyšl	záměr	dotace 95%, vlastní zdroje 5 %	PhDr. Milada Nádvořníková
Opatření: B.2.1	Zajištění kvality řízení městského úřadu							
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.1.1	Jasně vedení/řízení odborů i celého MÚ (jednoduchost, efektivita, motivace, růst a opravdové kontinuální vzdělávání)	<i>Zavedení projektového řízení, využívání zápisů s termíny a odpovědnými osobami, motivační systém k sebevzdělávání</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka
B.2.1x	Zajištění kvalitního strategického plánování města dle schváleného postupu realizace	<i>Zajištění kvalitního strategického plánování města dle schváleného postupu realizace</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka

B.2.1.2	DMS – systém správy dokumentů	<i>V oblasti přípravy, schvalování, oběhu a správy dokumentů je záměrem nasadit komplexní systém tzv. Document Management System (dále jen jako „DMS“), který umožní efektivní přípravu a práci s dokumenty a který bude reflektovat potřeby organizace městského úřadu v jednotlivých oblastech práce s dokumenty.</i>	0	2023+	MěÚ	diskuze	IROP	Ing. Pavel Sodomka
B.2.1.3	Datový sklad / BI / MIS / dashboardy	<i>V oblasti datového skladu a Business Intelligence je záměrem nasadit pokročilý nástroj, který umožní sestavovat, vyhodnocovat a dále přezkoumávat data zejména ekonomické povahy, včetně jejich vazeb, metadat atd.</i>	0	2023+	MěÚ	diskuze	IROP	Ing. Pavel Sodomka
B.2.1.4	Rozšíření týmové spolupráce a možnosti komunikace s občany	<i>Rozšíření užití videokonferenčních technologií do dalších dvou zasedacích místností tak, aby i tyto zasedací místnosti splňovali potřebné standardy a umožnili živou efektivní komunikaci prostřednictvím elektronických nástrojů.</i>	0	2023+	MěÚ	diskuze	IROP	Ing. Pavel Sodomka
B.2.1.5	Obnova 2 hlavních serverů	<i>2 x server - obnova hlavních serverů (obnova po 8 letech), stávající již nejsou dodavatelem záručně pokryty.</i>	800000	2023	MěÚ	probíhá	vlastní zdroje	Ing. Pavel Sodomka

B.2.1.6	Digitální technická mapa (DTM) - software pro přípravu dat do státní DTM	<i>Digitální technická mapa (DTM) - software pro přípravu dat do státní DTM ,včetně úpravy stávajícího datového modelu.</i>	300000	2023	MěÚ	<i>záměr</i>	<i>vlastní zdroje</i>	Ing. Pavel Sodomka
B.2.1.7	Upgrade serverového operačního systému MS Windows Server na verzi 2022	<i>Upgrade serverového operačního systému MS Windows Server na verzi 2022 (podpora stávající verze Windows Server 2012 R2 končí v říjnu 2023) + 170 ks USER CAL licencí.</i>	600000	2023	MěÚ	<i>probíhá</i>	<i>vlastní zdroje</i>	Ing. Pavel Sodomka
B.2.1.8	Aplikační software pro vedení agendy OSPOD (licence, instalace a nastavení, školení, převod dat, úprava vzorů dokumentů, napojení na Spisovou službu, šablony)	<i>Aplikační software pro vedení agendy OSPOD (licence, instalace a nastavení, školení, převod dat, úprava vzorů dokumentů, napojení na Spisovou službu, šablony)</i>	600000	2023	MěÚ	<i>zrealizováno</i>	<i>vlastní zdroje</i>	Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.2	Vytváření rozpočtu města s vysokým důrazem na investice a opravy majetku a modernizaci úřadu							
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.2.1	Zajištění pravidelné aktualizace plánu investic a oprav jako podkladu pro tvorbu rozpočtu města	<i>Zajištění pravidelné aktualizace plánu investic a oprav prostřednictvím nastaveného strategického řízení - pravidelná aktualizace akčního ročního plánu a zásobníku projektů</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		PhDr. Milada Nádvořníková

Opatření: B.2.3								
Omezení byrokracie na městském úřadě v samosprávné působnosti								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.3.1	Omezení byrokracie - průběžná kontrola nařízení a směrnic, ve kterých lze omezit byrokracii směrem k občanům	<i>Průběžná kontrola nařízení a směrnic, zde lze omezit byrokracii směrem k občanům (požadované dokumenty a informace) i směrem dovnitř MěÚ (předávání zbytečných dokumentů, informací....)</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka
B.2.3.2	Systém podávání a evidence žádostí o dotace města	<i>Pořízení informačního systému, který zajistí možnost přípravy a publikace dotačních titulů města, příjmu žádostí o dotaci, posouzení žádostí o dotaci, provádění komunikace s žadateli při podání i administraci dotaci..</i>	0	2023+	MěÚ	diskuze		Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.4								
Preference elektronické komunikace před papírovou								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.4.1	Využívání on-line komunikace - průběžná kontrola nařízení a směrnic, s cílem přechodu papírové komunikace na elektronickou	<i>Průběžná kontrola nařízení a směrnic, zde lze namísto papírových originálů, nebo alternativně k nim, pracovat s elektronickými podklady - směrem k občanům i směrem dovnitř MěÚ, elektronická úřední deska jako náhrada za kamennou desku úřední.</i>	0	2023	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka

Opatření: B.2.5 Realizace participativního rozpočtu								
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.5.1	Realizace participativního rozpočtu se zapojením občanů do rozhodování	<i>Zapojení občanů do rozhodování o obecních financích - občané v hlasování vyberou projekty k realizaci</i>	500 000	2023	území celého města	průběžná realizace	vlastní zdroje	Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.6 Zajištění kvalitního vzdělávání zaměstnanců městského úřadu								
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.6.1	I nadále zajištění kvalitního vzdělávání zaměstnanců městského úřadu v rámci nastaveného vzdělávacího systému	<i>Nastavení jasného systému vzdělávání zaměstnanců MěÚ směrem k modernímu úřadu, otevřené komunikaci, znalosti IT dovedností a dalších prvků efektivního fungování MÚ</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.8 Zefektivnění a digitalizace poskytovaných služeb								
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.8.3	Elektronická úřední deska jako náhrada za kamennou úřední desku Městského úřadu Litomyšl	<i>Pro všechny orgány města Litomyšle dle Zákona 500/2004 Sb., správní řád - par. 26 Úřední deska.</i>	300 000	2023	MěÚ	v realizaci	rozpočet města	Ing. Pavel Sodomka

Opatření: B.2.10								
Vytvoření vizuální identity města								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.10.1	Vytvoření corporate identity manuálu značky „Litomyšl“-manuálu vzhledu tiskovin, informačního systému a dalších prvků vnější identity	Zpracování manuálu vzhledu tiskovin, informačního systému a dalších prvků vnější identity, který sjednotí používané grafické prvky	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka
B.2.10.2	Náklady na realizaci grafického manuálu města a na související služby	Grafický manuál - sjednocení vzhledu	150 000	2023	MěÚ	v realizaci	vlastní zdroje	Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.11								
Zprovoznění portálu občana								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.11.1	Portál občana pro možnost vyřizování záležitostí on-line bez nutné návštěvy MÚ	Zprovoznění portálu občana, na kterém po přihlášení bude moci občan bez nutnosti zajít na MěÚ zařídit spoustu potřebných aktivit, vč. plateb a odevzdání formulářů v elektronické formě.	0	2023+	MěÚ	diskuze	IROP/OPŽP	Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.15								
Kybernetická bezpečnost								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba

B.2.15.1	Kybernetická bezpečnost infrastruktury Města Litomyšl	<i>Analýza kybernetické bezpečnosti infrastruktury města a městských organizací, zpracování možných hrozeb a zajištění bezpečnosti v této oblasti pomoci odpovídajících investic, nejlépe za pomoci dotací</i>	0	2023+	MěÚ	záměr		PhDr. Milada Nádvořníková
Opatření: B.2.16	Test připravenosti města na Smart City							
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.16.1	Příprava analýz a projektů v oblasti Smart city pro možnosti čerpání dotačních prostředků	<i>Zpracování analýzy možných zavedených projektů v oblasti tzv. Smart city řešení</i>	neurčeno	2023+	MěÚ	město se účastní projektu SMART Česko		Ing. Pavel Sodomka
B.2.16.x	Zajištění aktualizace zpracované Strategie SMART CITY Litomyšl	<i>Dopracování cílů a chytrých řešení napříč všemi oblastmi strategického plánu - vyhledání optimálních řešení a spojení plánovaných projektů s cílem efektivit.</i>	neurčeno	2023+	MěÚ	město se účastní projektu SMART Česko		Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.17	Participace veřejnosti při rozhodování							
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.17.1	Pravidelná veřejná setkání představitelů města s občany s cílem řešení problémů a informovanosti o připravovaných záměrech	<i>Pořádání pravidelných veřejných setkání s občany města nad určitými problémy a připravovanými projekty, práce s on-line dotazníky, zvyšování participace občanů na rozhodování (participativní rozpočet, školní parlamenty apod.)</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka

Opatření: B.2.18								
Open data – monitoring a datové otevírání města pro veřejnost a odborníky v různých oblastech života								
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.18.1	Volně dostupná otevřená data z různých oblastí života (životní prostředí, dopravní infrastruktura, energetika...) pro potřeby občanů s možností dalšího publikování	<i>Datové otevírání města pro veřejnost a odborníky (sběr a publikace dat). Data, která má město k dispozici a nejsou v režimu důvěrné, zveřejňovat jako open data na webu města k použití veřejností. Data bez omezení autorskými právy, patenty nebo jinými mechanismy kontroly</i>	0	2023+	MěÚ	příprava		Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.20								
Monitoring dopravní infrastruktury								
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
B.2.20.1	Monitoring dopravní infrastruktury na úseku MHD, cyklo a pěších	<i>Zpracování generelu dopravní infrastruktury ve městě</i>	neurčeno	2023+	území celého města	průběžná realizace		Ing. Pavel Sodomka

Opatření: B.2.21								
Zveřejnění soupisu aktuálních projektů pro veřejnost na webu města								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.21.1	Roadmapa aktuálních projektů pro veřejnost na www.litomysl.cz	<i>Zveřejňování připravovaných projektů (zejména architektonických ve vztahu k veřejným budovám a prostranstvím) na sociální podstránce webu města</i>	0	2022	MěÚ	realizace		Ing. Pavel Sodomka
B.2.22.1	Posuzování projektů z ostatních oblastí vzhledem k principům Smart city	<i>v případě přípravy větších investičních projektů a projektů v oblasti IT, komunikace, dopravy, životního prostředí a bezpečnosti posoudit připravované projekty i z hlediska možného využití moderních technologií a principů Smart city</i>	neurčeno	2023+	MěÚ			Ing. Pavel Sodomka
Opatření: B.2.23								
Využívání moderních technologií a dat při správě města								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.2.23.1	Využívání dat získaných z dotazníkových šetření a relevantních aplikací k rozhodování a ke komunikaci s občany se zřetelem na četnost opakujících se názorů	<i>Využívání dat k rozhodování a ke komunikaci (dotazníky, aplikace) – řízení projektů na MÚ, sběr a zpracování dat, jejich poskytování jako open-data dalším uživatelům</i>	0	2023+	MěÚ	záměr		Ing. Pavel Sodomka

Opatření: B.3.1								
Dodržování principů zdravého finančního řízení, včetně zefektivnění stávajícího systému								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.3.1.1.	Dodržování zásad zdravého finančního řízení města především s důrazem na riziko zadlužování z důvodu realizace zbytných projektů	Zadlužování nesmí být na úkor budoucnosti, správná hodnota indexu provozních úspor, systém řízení podporující účelnost, efektivnost a hospodárnost, minimalizace rizik, propojení rozpočtu a strategického plánu, rovnováha mezi službami pro občany a získanými prostředky od daňových poplatníků atd.	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Jitka Valentová
Opatření: B.3.2								
Aktivní vyhledávání dotačních příležitostí a zpracovávání projektů pro získávání dotací								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.3.2.1	Zřízení samostatné dotační projektové kanceláře, či personální posílení stávající struktury	Průběžný monitoring všech dotačních titulů (národních i evropských), pravidelné schůzky, zpracování žádostí o dotace, vedení projektů v systému.	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Jitka Valentová
B.3.2.x	Příprava investičních projektů s využitím SMART řešení	Pro zavádění nových SMART řešení využívající nové technologie, především digitální, je vhodné aplikovat tzv. Analytický postup zavádění SMART řešení. Pro přípravu středně velkých a velkých investičních projektů tak lze využít Tzv. Procesní postup přípravy	neurčeno	2023+	MěÚ			Ing. Jitka Valentová

B.3.3.1	Zvyšování daňových příjmů města (RUD, daň z nemovitosti apod.) prostřednictvím snahy o zvýšení počtu osob s trvalým pobytem v Litomyšli	<i>Vyhledávání nových zdrojů např. se zaměřením na zvýšení počtu osob s trvalým pobytem v Litomyšli a tím dosažení zvýšení příjmů města ze sdílených daní. Pojmenování výhod pro město a najít (vytvořit) výhody pro občany a o tomto veřejnost viditelně informovat. Část výtěžku z navýšení daní vložit do participativního rozpočtu. Hledat další možnosti finanční motivace.</i>	neurčeno	2023+	MěÚ	diskuze		Ing. Jitka Valentová
Opatření: B.3.5	Vyhledání optimálního rozvržení činností mezi město a jím zřízené nebo založené organizace s ohledem na hospodárné využití majetku, centrální správa technologií							
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
B.3.5.2	Centrální správa informačních a komunikačních technologií na zřizovaných organizacích	<i>Analýza a zavedení systému centrální správy informačních a komunikačních technologií na příspěvkových organizacích, popř. odborech města (městské lesy, městská policie)</i>	0	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Jitka Valentová
Opatření: D.1.1	Podpora urychlené výstavby D35 a úprava koncepce dopravy po její výstavbě							
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
D.1.1.1	Podpora výstavby D35, úprava koncepce dopravy po její výstavbě s ohledem na využití zklidněného průtahu I/35	<i>Aktivní účast na jednání a efektivní komunikace s ŘSD vedoucí k co nejrychlejší realizaci dálnice D35 kolem Litomyšle</i>	0	2023+	MěÚ	příprava projektu		Ing. Pavel Jiráň

Opatření: D.1.2 Zajištění dostatečných podmínek pro alternativní způsoby dopravy								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
D.1.2.1	Vybudování cyklostezky do Osíka - projekt	<i>Propojení západní části města se sousední obcí Osík, trasa cyklostezky souběžně se silnicí II/359.</i>	600000	2023+	Mařákova	příprava projektu		Ing. Pavel Jiráň
D.1.2.2	Vybudování cyklostezky do Vysokého Mýta	<i>Prodloužení stávající cyklostezky spojující místní část Nedošín a obec Tržek s osadou V Lukách dále do obce Cerekvice nad Loučnou s odbočkou do obce Řídký. Výhledově lze prodloužit z Cerekvice nad Loučnou až do Vysokého Mýta. Jedná se o hojně využívanou trasu pro cyklovýlety, po vybudování bude sloužit jako nejpřímější spojení uvedených obcí s městem Litomyšl a v podstatě souběžná alternativa pro silnici I/35. Aktuálně ve fázi přípravy projektu a vyjednávání s majiteli pozemků.</i>	0	2023+	extravilán města	příprava projektu		Ing. Pavel Jiráň
D.1.2.3	Vybudování cyklostezky do Strakova	<i>Propojení východní části města se sousední obcí Strakov souběžně se silnicí III/03530, zde napojení na již vybudovanou cyklostezku Strakov - Janov. Aktuálně ve fázi přípravy projektu a shromažďování dat od ŘSD vzhledem ke křížení plánované D35.</i>	0	2023+	extravilán města	příprava projektu		Ing. Pavel Jiráň

D.1.2.6	Oprava nábřeží Loučné v ul. Vodní valy	<i>Celková obnova uličního prostoru v úseku od křižovatky s ul. Nerudova po již rekonstruovanou část u domu čp. 765. V rámci obnovy uličního prostoru doplněn jízdní pruh pro cyklisty a rozšířena chodníková plocha.</i>	0	2023+	Řeka Loučná, vodní Valy	projektování		Ing. Pavel Jiráň
D.1.2.9	Rekonstrukce chodníku kolem Střední zemědělské technické školy	<i>Změna povrchu chodníku z asfaltu do dlažby. Aktuálně ve fázi zpracování projektu a zajišťování finančních prostředků.</i>	0	2023+	T.G.Masaryka	záměr		Ing. Pavel Jiráň
D.1.2.11	Rekonstrukce komunikace na Osík	<i>V rámci akce řešena mimo vybudování dešťové kanalizace i výstavba nového chodníku propojujícího novou lokalitu bydlení v ul. Ludmily Jandové s širším centrem města. Významně zvýší bezpečnost chodců v dané lokalitě. Aktuálně ve fázi rozpracování projektové dokumentace a zajišťování finančních prostředků.</i>	700 000	2023+	Litomyšl Osík	příprava projektu	chodníky ze SFDI 1mil Kč, vlastní zdroje 6.000.000 Kč	Ing. Pavel Jiráň
D.1.2.16	Lávka přes Loučnou v lokalitě Perštýn	<i>Vybudování nové lávky pro pěší, která umožní bezpečné a rychlé spojení lokality Na Lánech s lokalitou nové prodejny Lidl a sousedního výrobního závodu SAINT-GOBAIN ADFORS CZ.</i>	3 160 000	2023	Perštýn	příprava realizace	vlastní zdroje + dotace	Ing. Pavel Jiráň

Opatření: D.1.4								
Zlepšení kvality cestování veřejné linkové dopravy a na pozemních komunikacích								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
D.1.4.1	Podpora výstavby okružní křižovatky u výjezdu z města na Svitavy	Jednání s ŘSD o realizaci okružní křižovatky u výjezdu z města na Svitavy - odbočka do průmyslové zóny	0	2023+	průmyslová zóna Moravská	záměr		Ing. Pavel Jiráň
Opatření: D.1.5								
Vytvoření kvalitní koncepce parkování a realizace konkrétních opatření								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
D.1.5.1	Zpracování analýzy a koncepčního dokumentu pro řešení dopravy a parkování ve městě	Zpracování studie a analýzy ohledně parkování a dopravy ve městě	neurčeno	2023+	území celého města	diskuze		Ing. Pavel Jiráň
Opatření: D.1.6								
Efektivní monitoring a využití možností externího financování								
Číslo projektu	Název projektu	Popis projektu	Náklady celkem v Kč	Termín realizace	Místo realizace	Stav připravenosti	Zdroje financování	Zodpovědná osoba
D.1.6x	Efektivní dotační management	Průběžné vyhledávání vhodných dotačních titulů pro realizaci projektů ve všech výše zmíněných oblastech. Realizace největších a nejnákladnějších projektů je pro město možné pouze v návaznosti na dostatečné dotační financování.	neurčeno	2023+	MěÚ	průběžná realizace		Ing. Pavel Jiráň

Opatření: D.1.12								
Projektová příprava na plánované projekty								
<i>Číslo projektu</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>	<i>Náklady celkem v Kč</i>	<i>Termín realizace</i>	<i>Místo realizace</i>	<i>Stav připravenosti</i>	<i>Zdroje financování</i>	<i>Zodpovědná osoba</i>
D.1.12.1	Projektová příprava na plánované projekty	<i>Pravidelná příprava a zajištění financování studií a projektových dokumentací pro nové projekty města ve všech výše uvedených oblastech.</i>	2 000 000	2023	území celého města	<i>průběžná realizace</i>	<i>vlastní zdroje</i>	Ing. Pavel Jiráň

5 POSTUP TVORBY STRATEGIE

Popis tvorby strategie

Město Litomyšl se zúčastnilo projektu Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst, jehož realizátorem je Svaz měst a obcí České republiky, za účelem tvorby SMART dokumentu pro jeho území.

Tento dokument SMART byl zpracován pro tyto oblasti:

- Financování SMART
- Dobré vládnutí
- Oprava a mobilita

Za každou oblast byla uvedena jedna osoba – odborník v dané oblasti, která za město Litomyšl plně participovala na tvorbě dokumentu. Tyto osoby se účastnily i povinného vzdělávání a také pravidelných schůzek s experty na danou problematiku. K tvorbě této SMART strategie byly také využity informace a postupy z obdržených metodických dokumentů, především z dokumentu: „eGovernance“ (Strategický dokument pro oblast: Dobré vládnutí/Good governance a eGovernment/eGovernance).

Obsahově dokument vychází také ze „Strategického plánu rozvoje města Litomyšl 2022 – 2030“ a z aktuální verze Akčního plánu 2023+.

Nejdříve byla zpracována Analytická část dokumentu. Tato první část dokumentu je rozdělena na úvod a vlastní analytickou část. Poté následovala tvorba Strategické a Implementační části (dle zvolených) tematických oblastí. Součástí Implementační části je Akční plán SMART 2023+.

Autoři strategie a zúčastněné strany

Za odborný tým:

- Ing. Bohuslav Pulgret - tajemník MěÚ Litomyšl (oblast Dobré vládnutí)
- Mgr. Rostislav Šimon - referent Odboru místního a silničního hospodářství MěÚ Litomyšl (oblast Oprava a mobilita)
- Ing. Jitka Valentová - vedoucí odboru finančního MěÚ Litomyšl (oblast Financování SMART)
- Mgr. Daniel Brýdl, LL.M.- starosta města

Zpracovatel:

- Ing. Naděžda Klvaňová

V Litomyšli dne 5.6.2023